İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANESİ
64215

X: 9 Kara
Maske Ardında

Polis hafiyesi (X:9) un 9 uncu forması satışa çıktı

HABER

20 Ilkteşrin Paza
Genel nüfus sayı

Yerli, yabancı herkes o gün bu duğu yerde kendisini yazdıracaktır.

Başvekâlet
Statistik Umum Müdü

5 kuruş · Telefon: 23872 | 1 Ilkteşrin 1935 SALI | Sene: 4 - Sayı: 1342

Habeşler 750,000 asker çıkarabiliyor

Adisababada üç Italyan kaldı

Imparator ecnebîleri teskine çalışıyor

Fransız zenci askerleri Cibutiye gönderilirken...
(Yazısı 2 inci sayfada)

Kamutay ve parti grupunda

Bugünkü toplantılar

Ankara, 1 — Bugün Halk Partisi grupu, sonra da Kamutay toplanacaktır. Kamutayda yeni Moskova Elçimiz Zekâi Apaydının saylavlıktan istifası ile dört ölüm mazbatası ve bazı tezkereler okunacaktır.

Üniversitenin bugünkü açılış töreninden

Kültür bakanlığı

Bakalorya talebesi için bir formül buldu

Bir gruptan imtihan veremiyen talebe Türkçe kompozisyondan imtihan vererek olgunluk imtihanı mezunu sayılacaklar

üniversite törenle açıldı

(Yazısı 4 üncü sayfada)

Karadenizde ve şimali anadoluda müthiş fırtınalar

17 tayfa boğuldu

Giresun, 30 (Özel) — Çoktanberi görülmeyen şiddetli bir fırtına, gece yarısındanberi devam etmekte, 20 — 30 mtreye kadar yükselen dalgalar sahile şiddetle çarpmaktadır. Rüzgâr şehrin birçok cam, çerçevelerini kırmış, kiremitleri uçurmuştur. Köylerde fındık ağaçlarına da büyük zararlar vermiştir. Görele tarafından gelen iki direkli büyük bir motör de dalgaların şiddetile parçalanmıştır. On beş kişilik mürettebatından ancak dördü kurtarılabilmiştir.

(Devamı 6 ncıda)

Yaralanan öğretmen ve bu cinayeti işliyen genç

Hele çok şükür!

Almanca hocasını vuran serseri

Talebelikle alâkasını çoktan kestiği için kültür hayatımza bu yeni leke sürülmemiş oluyor

(Yazısı 4 üncü sayfada)

Romanya Kralı

Bir Alman Prensesiyle evlenecekmiş

Bu izdivaca siyasal bir mahiyet verenler de oluyor

"Deyli Herald,, gazetesinde okunduğuna göre, Romanyanın bekâr kralı Korol'un bir Alman prensesi ile evleneceğine dair Bükreşte gürültülü bir rivayet çıkmıştır.

Bu rivayete göre, şimdi Romanyaya gelmiş bulunan Hohenlych prensi Fredrik kralla evleneceği söylenen prenses tarafından geliyordu.

Bu prens, Romanya ordusu fahrî albayıdır. Ve kral Karol'un yakın dostudur.

Son zamanlarda Romanya bayındırlık bakanının Viyanaya gidişi de gene bu evlenme işi ile ilgisi görülmektedirler.

Bükreş gazeteleri, mevzuu tasrih etmeksizin, butün işleri değiştirebilecek bir mühim hadise olacağından bahsediyor.

Hükûmet ve saray makamları ise, bu rivayeti "siyasal manevralar,, mahiyetinde göstermektedirler.

Romanya kralı oğluyla beraber

Kuruçeşmeliler davayı kazandı:

Kömür depolarını kaldırtıyorlar!

Kuruçeşmede oturan Salih Münür isminde bir zat o civarda oturan halkın vekâletini alarak dördüncü hukuk mahkemesine müracaat etmiş, etrafa kömür tozu saçarak halkın sıhhatini bozan depoların kapatılmasını istiyordu. Dördüncü hukuk mahkemesi dün bu dava hakıknda şu kararı vermiştir:

"Kanunu medeninin 461 inci amddesi mucibince, komşunun gayrimenkullarına zarar vermek menedilmiştir. Kuruçeşme kömür depolarından doğan zararın ref ve izalesi lâzımdır. Belediyenin bunlara müsaade etmiş olması da kendilerine bir hak bahşetmez. Binaenaleyh depoların kapatılmasına karar verilmiştir.,,

Bu karar üzerine Kuruçeşmedeki 24 deponun kapanması lâzımdır.

HABER: — Kuruçeşmelileri, hem haklarını müdafaa etmek cesareti medeniyesini gösterdikleri hem de kömür depolarından kurtuldukları için tebrik ederiz.

Eski gümüş paralar yasak ediliyor

Eski gümüş mecidiyelerle ufaklıkları 1 şubat 1936 dan itibaren tedavülden kaldılacaktır. O tarihten sonra eski gümüş paralar herhangi bir kıymetle mübadele vasıtası olarak kullanılmıyacak ve kullananlar olursa haklarında kanunî takibat yapılacaktır.

Maliye bakanlığı yeniden yaptığı bir ilânla eski gümüş paraların şubata kadar vergi borçlarına mahsuben mal sandıklarınca kabul edileceğini yeniden bildirmiştir.

Kadıköy - Gazhane trâmvayı işlemeğe başladı. Köşedeki zat, karşı taraf tramvayları direktörü Necmeddin Sahirdir.
(Yazısı 3 ncüde)

Arnavutluğa

Karşı Italyanın gösterdiği alâka

Onu Balkan antantına sokmamak içinmiş

(Yazısı 4 ncüde)

Habeşler 750,000 asker çıkarabiliyor

Seferberlik tatbikinin tehiri

Habeş imparatoru Uluslar kurumuna ikinci bir telgraf göndererek, Uluslar kurumunun Habeş - İtalya anlaşmazlığı hakkında bir karar vermesine kadar seferberlik kararının tatbik edilmiyeceğini bildirmiştir.

İki tarafın asker kuvvetleri

Seferberliğin tatbiki esnasında Habeşistan 750000 askerle işe başlamış olacaktır.

48 saat içinde bütün Habeşlerin silâh başında olabilecekleri tahmin ediliyor. Kabile başkanları imparatora bu yolda teminat vermişler ve kuvvetlerinin nerelere sevkedilecekleri kararlaşmıştır. Bu süel hazırlıklara karşı İtalyanlar tarafından da son günlerde 30 bin asker ve 70 zırhlı otomobil Somali ve Eritreye gitmiştir.

İmparatorun sözleri

Adisababada İngiliz gazetecilerini kabul eden Habeş imparatoru, genel seferberlik emrini "harbe başlamak için değil, yapılacak hücuma karşı hazır bulunmak için,, imzaladığını söylemiştir.

İmparator demiştir ki:

"Karşımızdakilerin mütemadiyen sınırlarına asker yığması devam ettikçe, yurdumuzun korunması için icap eden tedbirleri almakta daha gecikmiş olsaydık vazifemizi yapmamış olurduk. Uluslar kurumu işi bir liğine hazır olmakla beraber, herhangi hücuma uğradığımız vakit insanî ve maddî var kuvvetimizle kanımızın son damlasına kadar yurdumuzu koruyacağız.,,

Habeş seferberliği ve Uluslar Kurumu

Adisababadan Berline gelen haberlere göre, Uluslar Kurumu, Habeşistanın müdafaası lüzumu bakımından Habeş ülkesinde genel seferberlik ilânına müsaade etmiştir. Fakat Habeşistan hududa Uluslar kurumun da müşahitler gelip kimin tahrikât yaptığını görmesini istemiş ve bu mülâhaza ile, imzaladığı seferberlik emrinin tatbikini sonraya bırakmıştır.

Romadaki akisler ve İtalyan faaliyetleri

Romadan gelen haberler ise, Habeş hükûmeti tarafından alınan tedbirler üzerine İtalyada da süel harekâtın derhal başlıyacağı yolundadır.

Habeş hazırlıklarına bir cevap olmak üzere İtalyadaki bütün sivil faşist kuvvetleri seferber edilecektir. Bu hususta hazırlanmakta olan genel seferberlik emrinin bugün yarın ilân edileceği söyleniyor.

Napoliden doğu Afrikasına 3500 asker daha gönderilmiştir.

İtalyan gazetelerinden Tribuna Habeş seferberliğini bir taarruz mahiyetinde görerek "herşey, Habeşistanın bir taarruzu olduğunu isbat etmektedir.,, diyor.

İtalya kıtaatının muhasemata başladığını Habeş hükûmeti yalanlamıştır.

İtalyan kıtaatının Habeş hududuna doğru yürüdükleri haberi Romadan da yalanlanmaktadır.

Romaya giden İtalyan askerlerinin gündeliği 3 liret ile 4 lirete çıkarılmıştır.

Habeşistanın cenup cephesine kumanda edecek olan Vehip paşanın İngiliz gazetelerinde çıkmış olan bir resmi

Fransız ve İngilizlerin temaslar

Fransız kabinesi bir toplantı yapmış ve İngiliz Başbakanı Baldvin İngiliz kraliyle konuşmuştur.

İngilizler Maltada, gerek yerli, gerek yabancı halk için âzami emniyet tedbirleri almaktadır.

Maltada emniyet tedbirleri

Maltanın müdafaası için son on beş gün içinde alman tedbirlere bir çok daha ilâve edilmiştir.

Malta kışlalarının takviyesi için İngiltereden gönderilen ilk üç bin piyade efradı karaya çıkmıştır.

Maltanın icabında sığınak gibi kullanılacak yerler hazırlamaları için halka emir verilmiştir.

Vehip paşa baş kumandan

İngilizce Morning Post gazetesi, Osmanlı ordusu kumandanlarından Arnavut Vehip paşanın, Habeş ordusu başkumandanlığına geçtiğini yazıyor.

Makdonald ne diyor?

Eski İngiliz Başbakanı ve şimdiki Başbakan muavini Makdonald, bir seyah vapurunda verdiği yemek söylevinde demiştir ki:

"İtalya ve biz dostuz. Yıllarca beraber bulunduk. Kıskançlığımız yok. Rakip de değiliz..

Makdonald sonra şöyle söylemiştir:

"Zahmetle ve yavaş yavaş vücuda getirdiğimiz sulh teşkilâtını bozmak üzere kimsenin el kaldırmasına müsaade edilmemelidir.,,

Son kalan İtalyanlarda çıkıyor

Adisababa, 1 (A. A.) — Reuter aytarından:

Burada bulunan yabancılar, çoluk çocuklarını Cibuti'ye göndermeğe hazırlanıyorlar.

Reuter'in haber aldığına göre, Habeş Sü Bakanı İmparatorun yabancıları Adisababadan uzaklaşmağa davet etmesini sağlık vermiş, ancak İmparator, yabancılar için burada hiçbir korku olamıyacağını ileri sürerek bunu red detmiştir. Burada henüz birkaç İtalyan kalmıştır. Lâkin bunların bir ayak evvel buradan gitmeleri uygun olacağı, zira, aksi takdirde birtakım hâdiseler çıkmak ihtimali olduğu hakkında genel bir düşünce vardır.

Roma, 1 (A. A.) — Asmara'dan Stefani Ajansına bildirildiğine göre, Habeş kuvvetlerinin sınırdan 30 kilometre içeriye çekilmiş oldukları büsbütün asılsızdır.

Küçük karakollar yerli yerinde kalmışlar ve hattâ bazan düzgün askerlerle kuvvetlendirilmişlerdir.

Macar - Alman anlaşması Fransız blokuna karşı mıdır?

Gömbüş - Hitler konuşmalarını İngilizler nasıl tefsir ediyor?

İngilizce "Manşester Gardiyan,, gazeetsi, Macar başbakanı General Gömböşün Almanya seyahatini Almanya ile, İtalya arasında bir yakınlaşma temini için bir tavassut şeklinde tefsir ediyor.

Bundan başka Viyana aytarından aldığı bir habere göre Sovyet Rusya ile Çekoslovakya arasındaki yakınlaşmalardan Almanya, Lehistan ve Macaristan kuşkulanmaktadırlar. Bu kuşkular, Raiman ya dış bakanı Titülesko ile Sovyet dış komitesi Litvinofun Cenevredeki konuşmalarından sonra daha çok artmıştır. Çünkü sanıldığına göre, bir harp esnasında Romanya, Sovyet ordularının kendi topraklarından geçmesine müsaade edecektir. Sovyet Rusya ile, Çekoslovakya, Yugoslavya ve Romanyanın teşriki mesaisine karşı, General Gömböş, Almanya ile Lehistan arasında sıkı bir elbirliği tesisine çalışıyor.

Alman hava bakanlığına mensup bir General şimdi Macaristanın hükûmet merkezi olan Budapeştede bulunuyor. Bu hava Generalin önce Lehistana uğradığı tahmin ediliyor.

Berlin — Dün General Gömböşün hareket etmeden evel Macar gazetelerinden birinin Berlin aytarına verdiği bir diyevde Alman — Macar anlaşmasının Fransanın Orta Avrupa blokunu teşkil eden devletlerine karşı bir anlaşma olduğu kanaatini kuvvetlendirmektedir. Gerçi General Gömböş hiç bir siyasal anlaşma olmadığını katiyen teyit ediyorsa da, diğer sözleri bunu tekzip ediyor. "Macar — Alman dostluğu ananevîdir. Bu iki devletin dost olmasından daha tabiî bir şey yoktur. Hitlerle mülâkatım hayatımın silinmez hatıralarından biri olarak kalacaktır,, diyor.

—o—

Hindistanda bir çarpışma

Silma, 1 (A. A.) — Resmî bir bildiriğle haber verildiğine göre Hindistan kuzey - batısı sınırındaki kabîlelerle İngiliz kuvvetleri arasında yapılan çarpışmada subaylardan ikisi ölmüş, 3 ü yaralanmış ve 70 . 80 kadar da nefer ölmüştür.

Bu kabîlelerden birkaçı hükûmetle barışçıl ilgiler kurmak dileğinde bulununca, hükûmet, Sofi bölgesindeki hava faaliyetini derhal durdurarak görüşmelere başlanması için delegasyonlar göndermelerini kabîlelere bildirmiştir. Hal böyleyken, dün bir keşif yapan Wuchajawar bölgesine mensup kuvvetler, Achkar kabilesi muhariplerinin taarruzuna uğramışlardır. Düşmanın pek ağır zayiata uğradığı sanılmaktadır.

Bildiriğ, "Hükûmetin takınacağı durumu yeniden incelemekte olduğunu,, ilâve etmektedir.

Hitler süel manevraları da hazır bulundu

Bu hareket Litvanyayı tehdit sayılıyor

Königsberg radyosu da seçmenleri tehdit ediyormuş !..

Yeni Memel kanunu hazırlayacak olan 29 saylavı seçmek için Memel de yapılan, seçim evvelki gün akşama kadar devam etmiştir. Yugovişin mıntakasında seçim esnasında bazı karışıklıklar olmuş, rey pusulaları yırtılmıştır. Bu hadiseler yüzünden bu mıntakada yapılan seçim hükümsüz sayılarak ilk teşrinin altısında ora da yeni bir seçim yapılmasına karar verilmiştir.

Bu karar üzerine halk tarafından gösteriler yapılmış, fakat bir hadiseye meyden verilmemiştir. Seçimin neticesi bir haftada» anlaşılmıyacaktır.

Berlin gazeteleri Memel seçimi hakkında heyecanlı yazılar yazmaktadır.

Montag Zaytung gazetesi diyor ki:

"Seçim sandıklarını kim bekliyor, onların açılmıyacaklarını kim taahhüt ediyor, bir gün evvel verilen oylara geceleyin ne yapılacaktır?

"Memel bölgesinde tam bir kudret sahibi olan Litvanya polisine güvenebilir miyiz?

"Düzenin muhafazasını temin edeceklerini Almanyaya vadet tikleri zaman statükoyu imza eden devletler, durumu kavramış bulunuyorlar mıydı?,,

İngilizce Morning Post gazetesinin Memel aytarı şunu yazıyor:

"Memeldeki Alman köylüleri, balıkçıları ve tecimenleri sakin duruyorlar. Bütün dünyaya göstermek istiyorlar ki 17 seneden beri ana vatandan ayrılmış olmalarına rağmen bugün de ne Litvanyaca konuşmak, ne Litvanya âdetlerini kabul etmek ne de çocuklarını Litvanya mekteplerine göndermek isteğinde değildirler.,,

Litvanyadaki İngiliz ışgüderi, Fransız elçiliği kâtibi ve Danzigdeki İtalyan konsolosu, seçimi gözetmek için Memelde bulunuyor.

Alman noktai nazarını güden bütün bu mütalealara rağmen Litvanyanın da bu işte biraz haklı olduğu unutulmamalıdır. Esasen bu hücumlara saik nedir? Mesele Litvanyanın seçimi bir gün daha uzatmasından, ve bu suretle daha fazla rey kazanmayı temin altına almasından ileri geliyor.

Alman gazetelerine göre, "dünyanın hiçbir yerinde şimdiye kadar böyle birşey vukubulmamış, en güç seçimler bile bir günden fazla sürmemiştir. Belli ki Litvanya her türlü çareye başvurmaktadır.,,

Fakat mesele tamamiyle böyle değildir. Memeldeki Almanlar Litvanyayı seçimi uzatmağa mecbur etmişlerdir. Sandık başında saatlerce bekliyerek aleyhlerinde rey vereceklere mâni olmuşlardır. Nasıl? Memelde sakin Litvanların ekserisi çiftçidir. Bunlar pazar günü at ve arabaları ile seçim için şehre inmişler, fakat geç geldikleri için Almanlardan sıra bulup rey verememişler. Ertesi gün avdet etmek üzere çiftliklerine dönmüşlerdir. Bu sebepten dolayı Litvanya tükûmeti seçimi uzatmak mecburiyetinde kalmıştır.

Paris gazeteleri memnun

Paris, 1 (A.A.) — Bu sabahki Paris gazeteleri, Memelde seçimin sükûn ile geçmiş olmasına sevinmektedirler.

Petit Parisienin özel aytarı diyor ki:

"Yabancı görmen (müşahit)ler, seçim işlerinin tükel (mükemmel) şartlar içerisinde yapıldığını hep birden kaydetmişlerdir.

Almanların taktiği, Litvanyalıları zorbalıkla suçlulandırmaktı. Alman basını Litvanyaya şiddetle saldırarak yasasızlık ve skandaldan bahsederek, ileride seçimin sonucunu bozuk göstermek amacını güdüyordu. Seçimin sükûn ile geçmesi, bu iddialara karşı üzdil (beliğ) bir yalanlama olmuştur.,,

Memel 1 (T.A.) — Seçim dün saat 20 de bitmiştir. Kayıtlı seçmenlerin yüzde 95 i oy vermişlerdir. Yeniden hiçbir hâdise çıkmamıştır.

Königsberg radyosu, her iki saatte bir, seçmenlere, yalan haberler ve tehditlerle karışık öğütlerde bulunmuştur.

Bu radyo istasyonu, seçimin sonucu ne olursa olsun, Memel mukadderatının değişmiyeceğini haber vermiştir.

Berlin 2 — Şarkî Prusyaya giden Adolf Hitlerin beraberinde General Von Blonberg de vardır. Alman siyasal çevenleri bu Königsberk ziyaretinin Mareşal Hinderbugun hakiyesinin Tannenbergte kurulan âbideye nakli münasebetiyle yapılacak törende bulunmak üzere olduğunu söylemektedirler. Mamafih Hitlerin buradaki süel manevralarında hazır bulunmuş olması bunun daha ziyade Litvanya aleyhine bir gösteri mahiyetinde olduğu kuşkusunu uyandırmaktadır.

Fakirlere yardım için bir davet

Topkapı (Türk Fukaraperver hayır müessesesinden) yoksullara yardım kurumundan:

Önümüzdeki Cumurluk bayramını kutlarken çevremizin yoksullarını sevindirmek ve onların kış azıklarını ve kışlıklarını elden geldiği dek karşılamak üzere ulusal bir iş olarak 300 yoksul için şimdiden çalışmağa başladık. Bunun için acıyan, koruyan ve yardım seven yurtdaşların yardımları gerektir ki 300 (olabilirse daha artık) yoksul yurt kardeşimizi kış için koruyabilelim.

Bu ödeve bütün varlıkla kardeş, yurtdaş, arkadaşlarımızı çağırıyoruz. Vereceğimiz azık yağ; makarna, pirinç, fasulya, patates; sovan, şeker ıhlamur, ve ayrıca kömür, sabun ve giyim araçlarıdır. Bunları elde etmek için bunları veya bunların tutarı para yı elden geldiği ve gönülden kopanı kadar kurumumuza bağışlanmasını yurtdaşlarımızdan dilemekte ve bekle mekteyiz. Kurumumuza ya 20585 telefonla veya mektupla bildirilmesi yardımı yerine getirebilir.

Bir gaz gemisi Bir yelkenliyi parçaladı

Dün akşam saat 21, 20 de Karagümrükten gelen Lamarna adında gaz yüklü bir gemi, Sarıyer önünde bir yelken gemisine çarparak baş taraf bordasının su kesiminden yukarısını parçalamıştır. İnsanca zayiat yoktur. (1544) (50)

Dairelerde çalışma saatleri

Dairelerde kış çalışma saatlerine bugünden itibaren başlanmıştır. Memurlar sabahleyin saat dokuzdan on ikiye kadar, öğleden sonra da on üçten saat on yediye kadar çalışacaklardır.

Benim görüşüm:

Hocalarını vuran haylazlara cevap:

Okullarda büsbütün sıkılık olmalıdır!

Sınıfını geçemiyen haylaz çocukların yaptıkları cinayetler serisini herkes nefret ve istikrahla okuyor. Bunlar, hocalarını vurmağa kalkışmakla — tarihte, mabedi yakan ahmak gibi — şöhret kazanmak mı istiyorlar? Yoksa, tazyik neticesi diploma mı alacaklarını umuyorlar?...

Sınıfını dönerek ve cinayet işliyerek şöhret kazanmak!?... Bizim zamanımızda, ikmale kalan bir talebe, bunu utancından annesine bile itiraf edemezdi; ve aile, evlâtlarının bu felâketini öğrenince, arlanır, meseleyi gizlerdi. Tatil zamanında gizlice hoca tutulur, çocuk çalıştırılırdı.

Şimdi, dikkat ediyorum, değil ikmale kalmak, hatta sınıf dönmek bile, aile tarafından sanki talebeye karşı bir gadir halinde gösterilmek, gazetelerle ilân edilmek isteniyor!.

Haylaz çocuğun anası, babası, evlâtlarının bu akibetini, adeta ekonomik (iktısadî) buhran neticesinde işsiz kalmış bir amelenin başına gelen felâket gibi, çocuğun kabahati değilmiş de cemiyetin kabahati imiş gibi telâkki ediyorlar.

İtiraf edelim:

Şimdi tahsil çok gevşemiştir. Eskiden rüşdiye mezunu, zamanındaki türkçede bir tek yanlış yapmazdı. O muğlâk (ha) ları (hı) ları (zel) leri (ze) leri, (dat) ları, (zı) ları kusursuz bilirdi de öyle diploma alırdı.

Hele bizden evvelki neslin rüşdiye ve idadi tahsili lisan ve riyaziye bahsinde daha da kuvvetliydi. İşte, bu büyük inkılâpları yapan, memleketi demir ağlarla kuşatan ağabeyimiz nesil odur.

Şimdi, bir talebe, doğru dürüst cümleyi bağlıyamadan lise mezunu olmağı nasıl ister?.. Böylelikle sosyeteye (cemiyete) yapılacak fenalık ve haylaz gencin eline verilecek diplomanın manasızlığı meydandadır.

Zamanımızda, çok mükemmel yetişen gençler elbette ekseriyettir. Fakat onların da şu noktaya dikkatlerini çekmek isterim: Kurunun yanında yaş da yanmasın!

Zira diplomanın kıymeti azalmağa başlamıştır. Nice misallerine rastladım: Şimdi artık bir işe alınacak talebenin şehadetnamesi olup olmadığına bakılmıyor da "çok iyi,, ve "iyi,, işaretlerine bakılıyor.

Harp zamanında iaşeci İsmail Hakkı Paşa kendisine yapılan bütün müracaatlerin altına "muvafıktır, verilsin,, diye yazarmış. Lâkin, mavi kalemle yazdıkları yapılır, kırmızı ile yazdıkları yapılmazmış. Son zamanda da ancak "en iyi,, ve "iyi,, işaretli diplomaların sahipleri hakikî şehadetnameli muamelesi görmeğe başladı.

Hocasından talebesine kadar bütün kültür âlemimiz diplomanın şerefini kurtarmak için, kolayca diploma almak için bu haylazlık cereyanına karşı koymalıdırlar.

Hele bu cinayetleri işliyenler, en büyük cezalara, en derin nefretlere uğramalıdırlar.

(Vâ - Nû)

Son ay içinde eşya fiyatlara

Ticaret Odası toptan eşya fiyat endeksini neşretmiştir. Bu endekse göre son ay içinde İstanbulda toptan eşya fiyatları hissedilir derecede yükselmiştir. Yükseliş bilhassa gıda maddeleri üzerindedir. Gıda maddelerinden zahire ve hububat fiyatları yükselmiş, hayvanî gıda maddeleri düşmüşü nebatî gıda maddeleri ise eski seviyesini muhafaza etmiştir. İptidaî maddeler fiyatlarında hafif bir düşüklük vardır. Keyif maddeleri düşmüştür.

Umumî vaziyete göre son ayda ithalât maddelerinin fiyatları yükselmiş ve ihracat maddelerinin fiyatları da hafifçe düşmüştür. Dahilî istihlâk maddelerinde de hafif bir fiyat yükselmesi vardır.

Bu şekilde umumî endekste toptan eşya yükseliş nisbeti pek azdır. Bu yükselişte de daha çok ithalât eşyası ve dahilde istihsal ve istihlâk olunan bir kısım maddelerin yüksekliği âmil olmuştur.

Bir noktaya dikkat

Aleyhimize yazan! yabancıların sözlerini sadece: Yalan deyip geçmiyelim

Yahudiyi Hıristiyan etmek istemişler. Kiliseye götürmüşler. Papas:

İsa öldü, demiş.

Yahudi tasdik etmiş:

— İnandım.

— Sonra dirilip göke çıktı

— Ona sen inan!..

Yabancıların şehrimize gelip gittikten sonra yazdıkları yazılardan inanıp inanmamamız lâzım gelen noktalarını ayırdetmeliyiz. Kanı başımıza çıkarıp, yumruğumuzu masaya vurarak:

— Yalan!

Diye haykırmamız, aleyhimizde yazan muharrire vız gelir ve biz de bozuk işlerimizni birini olsun düzeltmemiş oluruz.

Le Journale muharriri buraya gelmiş ve gazetesine yalan ve zırva dolu bir yazı yazmış. Yazıyı okudum. Birçok yerinin yalan olduğu muhakkak. Fakat içinde hiç doğrusu yok mu? Adam Galata iskelesinden rahat dahat, istediği gibi sandala binemediğini, sandalcıların başlarına üşüştüklerini söylüyor. Yalan mı? Bir gün, hele bir pazar sabahı o iskeleye gidiniz, eğer istediğiniz bir sandala, istediğiniz bir motöre binebilirseniz aşkolsun size.. Bu yoldaki yazılara sadece "Yalan!,, deyip geçecek yerde, şikâyeti mucip olan şeyleri düzeltmemiz daha hayırlı olur elbette.

S. K.

ŞEHİR HABERLERİ

Emektar Gülcemal

Hak kazandığı bir istirahata hâlâ kavuşamadı!

İki yıla yakın bir zamandanberi Ortaköy önlerinde bir şamandıraya bağlı olarak âkibetini bekliyen "asırdide, Gülcemal vapuru — daha çekeceği bitmemiş olacak ki — gene sahneye çıkmıştır. Gülcemal, bundan bir buçuk yıl önce İran Şehinşahı Pehlevi Hazretlerini Trabzondan şehrimize kadar getirerek bu tarihî vazifeyi de yaptıktan sonra ebedî bir uykuya çekilmiş gibi görünüyordu.

Seyrisefain idaresi ve sonra da Devlet Denizyolları birkaç defa emekdar Gülcemalin kadro haricine çıkarılmasına karar vermişlerdir. Fakat her defasında elde başka vapur olmadığından, Gülcemal, gene sefere çıkarılmıştır. İşte gene aynı sebeple Gülcemal bir havuzlanma ve boyanmadan sonra dün sefere başlamıştır.

Gülcemalin yaşı yarım asrı aşkındır. Evvelce Lizbon ile Nevyork arasında seferler yapan ve geçen asrın büyük gemilerinden biri olan o vaktin Gülcemali bir aralık Nevyork limanında batmış ve bir rivayete göre on yıl suyun altında kalmıştır. Gülcemal suyun altından çıktıktan sonra gene uzun seneler Avrupa ile Amerika arasında işlemiş ve nihayet o vakitki "İdarei mahsusa,, ya satılmıştır. İşte o vakittenberi Gülcemal "İdarei mahsusa" nın, Seyrisefainin ve nihayet Denizyollarının idaresinde çalışmaktadır.

Kadıköy - Gazhane tramvayları işlemeğe başladı

Kadıköy tarafında yapılacak tramvay hatları bununla tamamlandı

Kadıköy — Üsküdar tramvaylarının yeni bir hattı işlemeğe açılmıştır. Bu hat Kadıköy — Gazhane hattıdır. Hat uzun bir müddettenberi yapılmaktaydı. Bu hatla Üsküdar tramvayları idaresinin Kadıköy tarafında tatbik ettiği program tamam olmuştur.

Bayındırlık bakanlığı fen heyeti bu hattı muayene ve üzerinde tecrübeler yapmış muvafık gördüğünden bayındırlık bakanlığı hattın işletmiye açılmasına müsaade etmiştir.

Dün bu hattın geçeceği havalide temaslar yapan bir muharririmize hiç bir nakil vasıtasına sahip olmıyan bu civar halkı memnuniyetlerini söylemişlerdir.

Yeni hat Kadıköy — Altıyol ağzı — Söğütçeşme — Köprü — Gazhane yolunu takip etmektedir. Yeni hat umumî hattan Kadıköy Altıyol ağzında ayrılmaktadır. Üsküdar — Kadıköy tramvay idaresi hat için ayrı arabalar tahsis etmiştir.

Halk daha sabahleyin çok erken saatlardan itibaren mıntakalarına gelen tramvayları tezahüratla karşılamış ve araba ile gelen direkt mümessillerini yürekten selâmlamıştır. Bu münasebetle Cumhuriyet Halk Partisi ocağı tarafından bir çay verilmiş ve başkan Tevfik tarafından bir söylevle halkın dileklerinin yerine getirilmiş olmasından dolayı Cumhuriyet Hükûmetine ve şirket idaresine teşekkür edilmiştir. Buna şirket idare meclisi murahhas azası Aecmeddin Sahir karşılık vermiş ve halka ait olan dilekleri yerine getirmekle şirketin halka ait hizmetleri başarmaktan hakikî bir zevk duyduğunu ve Türk eliyle Türk parası ve Türk işçisiyle yapılan bu hattın Kadıköy tramvayı şebekesinde yeni hatlar inşası için yeni haz olacağını söylemiş ve halkın gösterdiği sıcak duygulara teşekkür etmiştir.

Resmî bir açılış mahiyetinde olmamakla beraber halk tarafından tertip edilen bu tezahür Kadıköyünde Tramvay hareketinin halk tarafından ne kadar sevinçle karşılandığını gösteren yeni bir hâdisedir.

Gümüşü altın yapan bir adam yakalandı!

Bekir adında biri gümüş bir mecidiye çeyreğini altın suyuna batırarak lira haline koymuş ve dün Köprü üzerinde tesadüf eylediği Abdullah isminde bir köylüye bunu dokuz liraya satmıştır. Fakat biraz sonra Abdullah aldatıldığını anlıyarak polise müracaat etmiş ve Bekir de yakalanarak müddeiumumiliğe gönderilmiştir.

Polis'te:

Ayağı kaydı

Yüksekkaldırımda oturan 66 yaşında Atina, Alkazar sinemasından çıkarken ayağı kayarak düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Yangın

Üsküdarda Paşalimanı caddesinde Mehmet oğlu Rasimin mutasarrıf olduğu kayıkhaneden yangın çıkmış, odalardan biri yandığı halde söndürülmüştür.

Şişe ile

Sirkecide Konya Lezzet lokantasında çalışan Gani ile dilsiz Ali biribirleriyle kavga etmişler, Gani elindeki şişe ile Alinin başına vurup ehemmiyetli surette yaralamıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Taşla

Elmadağında İcadiye sokağında oturan bakkal Vasil zabıtaya başvurmuş, Herant isminde biri tarafından taşla başından yaralandığını iddia etmiştir. Herant yakalanmıştır.

Karısını dövmüş

Fenerde İsmailağa sokağında oturan Demir kızı Ümmi zabıtaya başvurmuş, kocası Hamal Mehmedin kendisini fena halde dövdüğünü ve bıçakla korkuttuğunu söylemiştir. Suçlu yakalanmış, bıçak elinden alınmıştır.

Balta çalmış

Fehmi isminde biri Keresteciler de çalışmakta olduğu İbrahim ustanın dükkânından altı balta çalmış, satmıştır. Fehmi yakalanmıştır.

Üsküdarda Kumar oynıyanlar yakalandı

Üsküdarda Paşalimanı caddesinden geçen zabıta memurları yıkılmış bir evin bahçesinden doğru birtakım sesler geldiğini işitmişlerdir.

Bunun üzerine bahçeye girilmiş, yerde otlar üzerinde balıkçı Salih, Şazi, Nüzhet, Nuri, Bahri, Bekir, Sami isminde yedi kişinin zarla kumar oynadıkları görülmüş, kaçmağa teşebbüs eden kumarbazlar yakalanmıştır.

Buğday yolsuzluğu yeni baştan tahkik edilecek

Buğday alım satımında yapılmış olan yolsuzluk araştırmalarına ait fezleke Devlet Şûrası tarafından bozulmuş, tahkikat evrakı banka genel direktörlüğüne geri verilmiştir. Bugünlerde yeni bir tahkikat heyeti teşekkül edecek ve bu heyet İstanbula gelerek işi Dvlet Şûrasının bozduğu noktalardan tekrar ve daha esaslı şekilde araştıracktır.

Vapurların son bahar tarifeleri başladı

Akay ve Şirketihayriyenin sonbahar tarifeleri bu sabahtan itibaren tatbika başlanmıştır. Aynı zamanda bu sabahtan itibaren Ekonomi Bakanlığının iki ay için tatbik edilmesini tasdik ettiği yeni Adalar tenzilâtlı tarifesi de tatbik edilmeğe başlanmıştır.

ŞEHRİN DERDLERİ

Mahallemizin halini görün!

Aksarayda İsmail Ağa mahallesi Uzun Yusuf sokak 10 numaralı evde oturan İstanbul Telgraf Müstediyat kaleminde Tayyip yazıyor:

Kış mevsimi geldi. Ortalık saat on yediden itibaren kararıyor. Aksarayda İsmail Ağa mahallesinin Uzun Yusuf ve Yolbozan sokağında oturuyorum. Daha benim gibi bir çok memur ve esnaf geç vakit evlerine geliyorlar. Bu semtin o mahallerinde bu sokakların lâmbasız kalmasını kıymetli şarbaylığımızında istemiyeceklerini biliyorum. Fakat her tarafı görüp eksikliklerine çare bulmak kabil değildir. O semte belediyeden bir müfettiş gönderilecek olursa bu dileğimin ne kadar haklı olduğu öğrenilecektir.

Hele çok şükür!

Almanca hocasını vuran serseri

Talebelikle alâkasını çoktan kestiği için kültür hayatımıza bu yeni leke sürülmemiş oluyor

Bay Lüdner de iyileşiyor

Kabataş lisesi almanca öğretmeni Bay Lütnor'in evinde, talebelerinden Burhan isminde birinin taarruzuna uğrayarak yaralandığını dün yazmıştık. Burhan, hâlâ, elegeçmemiştir. Zabıta tarafından şiddetle aranmaktadır. Yaralı öğretmen ise Beyoğlu Zükûr hastahanesinde tedavi altındadır.

Öğretmen Lütner, dün kendisiyle görüşen gazetecilere demiştir ki:

"— Birşeyde yanlışlık var: Gazeteler beni Alman diye yazıyorlar. Halbuki ben Türküm. Lütner aile adımdır. Ailem Avusturyalıydı. Ben burada büyüdüm. Yirmi senedir resmî mekteplerde hocalık ediyorum.

"Daha bir iki gün tedavi altında kalacağım. Kulağımın arsından, boynumdan vuruldum. Üzerime hücum eden çocuğun elindeki bıçağı tutmak istediğim için parmaklarım kesildi. İki kilo kan zayi ettim. Bıçak kırıldı. Bıçak yirmi santim uzunluğunda, iki buçuk santim enliliğinde keskin bir kamaydı. Carih ansızın üzerime atıldı. Sebebini bir türlü anlıyamıyorum.

"Bu çocuk üç yıl evvel mektebimizdeydi. Haylazdı. İzmirdeyken de böyle birtakım vakaları varmış. Sonra Kayseriye gitmiş. Bu pazar günü bana geldi. Kayseriye gitmek üzere olduğunuı benim yazdığım kitaplardan almak istediğini söyledi. Bu kitapları kitapçıdan almasını söyledim. "Bugün pazar, dükkânlar kapalı.,, dedi. Birkaç kitap verdim.Şeker ikram ettim. Uğurladım, gitti. On dakika sonra gene geldi: "Hocam, akılsız başın cezasını ayaklar çeker... İlminizden başkaları da istifade etsin diye birkaç kitap daha istiyorum.,, dedi. Yirmi kitap daha verdim. Tam paket yaparken kulağımın arkasına boynuma doğru bir bıçak saplandı. İşte böyle yaralandım. Tabancamı almak üzere öteki odaya geçtim. Çocuk kaçmıştı. Beni Beyoğlu hastahanesine kaldırdılar. Yalnız şunu yazmanızı rica ederim: Bu hastahanenin başhekimi Operatör Bay Fikret ve arkadaşları sayesinde hiçbir ecnebi hastahanesinde görülmiyen itinayı gördüm. Hayatımı kurtardılar.,,

Kabataş lisesi direktörü de bu mesele etrafında şunları söylemiştir:

"— Bay Lütner'i yaralıyan genç bizim mektebin talebesi değildir. Bundan başka, öğretmeni yaralamasının sebebi de iyi numara almaması değildir. Burhan, iki sene evvel, inzibat meclisinin karariyle mektepten tardedilmişti. Bunun sebebi de mektepte hırsızlık yapması ve iki yıl aynı sınıfta iki kere kalmasıdır. Okuldan çıktıktan sonra İzmire ve Eskişehire gitmiş, polisçe sabıkalı olarak tesçil edilmiştir. Lütneri hırsızlık için vurmuş olmalı...,,

Öğretmenin kıymetli antika eşyaları varmış... Bunlar arasında Abdülmecidin oğlu için yazılmış bir alfabe, Hafız Osmanın Kur'anları çok kıymetliymiş. Vakanın bu eşyalara tamah edilerek yapıldığı zannediliyor.

[*Üçüncü sayfanın birinci sütununda bu mevzua dair Vâ - Nû'nun bir yazısı vardır.*]

Yunanistanda

Krallık lehinde Kondilisin sözleri

Atina, 30 — Larisa ve Tirkalayda krallık lehinde söylevler vermek için giden General Kondilis gazetecilerin sorgularına şu cevabı vermiştir:

"— Cumuriyet rejimi hasta bir rejimdir. Bundan dolayı bir saat evel krallığın gelmesi lâzımdır. Eski kralın Yunanistana döndüğü vakit isyan mahkûmları için genel af ilân edileceğini ümit etmiyorum.,,

Başbakan Çaldaris de dün cumur başkanlığı siyasî işler direktörünü kabul ederek uzun müddet görüşmüştür.

—o—

Park otelinde bir hırsızlık

Park Oteli sahibi Aram birkaç gündenberi kasasından parasının eksildiğini anlamıştır. İki gece evvel paralarını sayarak kasaya koymuş, sabahleyin tekrar saydığı zaman yüz lirasının noksan olduğunu görmüştür.

Kasa kırılmamıştı. Gece de kasanın bulunduğu yere yabancı bir kimse girmemişti. Aram tahkikat yapmış, hırsızı bulamamıştır.

Evvelki gece kasaya konan iki bin liranın 350 si gene aşırılınca iş zabıtaya aksettirilmiş, resmî tahkikata başlanmıştır. Bütün müstahdemler sorguya çekilmiş, bu arada otel sahibi, şüphesinin müstahdemlerden Zara'da olduğunu söylemiştir.

Zara'nın, Katina isminde bir de metresi olduğu ve bununla birlikte birçok paralar harcadığı da anlaşılmış, her ikisinin verdiği ifadnin biribirini tutmaması hırsızın Zara olduğunu meydana çıkarmıştır.

Sorgu neticesinde Zara, kasaya anahtar uydurarak para çaldığını itiraf etmiştir. Çalınan paraların mikdarı tespit ediimektedir. Zara yakalanmıştır.

—o—

Bir Ermeni yurtdaşın hamiyeti

Hava kurumuna iki bağ hediye etti

Türk Hava Kurumu İstanbul Şubesinden:

Kadıköyünde Moda caddesinde 107 numaralı evde oturan Bay Haçik Bağdasar Barutçiyanın Kartal İlçesinin Pendik ve Dolayba Karyelerinde tasarrufu altında bulunan iki kıt'a bağ yerini Türk Hava Kurumuna bağışlamak suretiyle gösterdiği yüksek vatanseverliğine alenen beyanı teşekkürü bir vicdan borcu biliyoruz.

—o—

Yağmur boruları

Bazı binalarda yağmur borularının aşağıya kadar uzatılmıyarak binanın herhangi bir kısmında kesilen borular çirkin bir manzara göstermekte ve yağmur zamanlarında gelen geçenin üzerlerine su, dökmektedir. Belediye memurları birçok semtlerde tetkikat yaparak bina sahiplerinin borularını toprağa kadar uzatmalarını söyliyecek, aksi şekilde hareket edenler cezalandırılacaktır.

Arnavutluğa Karşı İtalyanın gösterdiği alâka

Onu Balkan antantına sokmamak içinmiş

Birkaç ay önce verilmesi kesilmiş olan yardım şeklindeki paranın İtalya tarafından tekrar Arnavutluğa verilmeğe başlandığını yazan ingilizce "Deyli Herald,, gazetesi, Arnavutluğun İtalya için büyük sevkulceyşi ehemmiyeti olduğunu, çünkü Adriyatik denizinin şark kıyısını kontrolü altında bulundurduğunu yazıyor.

Aynı zamanda Arnavutluğun yakında Balkın misakına gireceğine dair çıkan devamlı şayialar üzerine Arnavutluğun İtalyadan büsbütün ayrılması demek olacak olan bu hâdiseyi önlemek istediğini ilâve ediyor.

Kültür programında değişiklik

İlkmekteplerden gramer kaldırılıyor

öz türkçe kılavuz almak talebe için mecburî olacak

Bu sene ilk ve orta okul tedrisatında birçok değişiklikler yapılmıştır. Bunların arasında ilk okul programlarından gramer dersinin kaldırılması da vardır. Ayrıca bütün mekteplere bildirilen bir tamimle dördüncü sınıftan itibaren her talebenin birer tane türkçeden osmanlıcaya ve osmanlıcadan türkçeye cep kılavuzu alması mecburî kılınmıştır.

Kültür bakanlığı

Bakalorya talebesi için bir formül buldu

Bir gruptan imtihan veremiyen talebe Türkçe kompozisyondan imtihan vererek olgunluk imtihanı mezunu sayılacaklar

üniversite törenle açıldı

Üç dört senedenberi lise bakaloryası veremiyerek bir dersten sınıfta kalan talebenin feci vaziyeti son zamanlarda Kültür Bakanlığının nazarı dikkatini celbetmiş, ve bunlar için bir formül aranmağa başlanmıştı. Bu sene bir dersten bakaloryaya giren ve muvaffak olamıyan pek çok talebe de imtihan kâğıtlarının yeniden tetkiki için bakanlığa başvurmuştu. Fakat bakanlık imtihan kâğıtlarının yeniden tetkiki usulünü kat'i surette kaldırmış olduğundan talebelerin bu dilekleri yerine getirilememiştir.

Diğer taraftan liselerden bakaloryanın kalkarak, yerine olgunluk usulünün konulması, eski talebenin 7 gruptan imtihan vermek mecburiyeti karşısında, yeni talebenin ancak 3 gruptan imtihan vermesi de birtakım haksız vaziyetler doğuruyordu. Eski bakalorya talebesi arasında 6 gruptan imtihan verip, ancak bir gruptan veremediği için üç seneden beri Üniversiteye giremiyen ve ortada serseriyane dolaşan pek çok gençler vardır.

Haber aldığımıza göre bakanlık, bu gibi bakalorya talebesi için güzel bir formül bulmuştur. 6 gruptan imtihan verip de bir gruptan imtihan veremiyen talebe (türkçe kompozisyon) dan bir imtihana tâbi tutulacaklar ve olgunluk imtihanı mezunu sayılacaklardır. Bu suretle bu gençlerin perişan olmasının önüne geçilecek, gerek Üniversiteye girebilmeleri, gerekse askerlik vaziyetlerinin düzelebilmesi temin edilecektir.

üniversitenin açılışı

Bugün saat 10 da Üniversitede bu seneki derslerin açılması töreni yapılmıştır. Bu münasebetle Üniversite konferans salonu hıncahınç dolmuştu. İlk açılış söylevi Rektör Cemil tarafından verilmiştir. Rektör Cemil, Üniversitenin ikinci yılını kutluladığını söyledikten sonra bir sene içinde yapılan yenilikleri, Üniversitenin aldığı modern şekli anlatmış, ve yerini ilk dersi vermesi için Tıp Fakültesi profesörlerinden Dr. Âkil Muhtara bırakmıştır.

Demiryollarımız ilerliyor

Çerkeş hattı yakında açılacak

Ankara, 30 — Şimdiye kadar Çankırıya kadar olan kısmı açılmış olan demiryolunda ray döşenmesi işi ilerlemiştir. Çankırıdan 120 kilometre ilerideki Çerkeş kazası merkezine kadar olan kısım da yakında işlemeğe açılacaktır.

Bugün Filyostan sonra Çatalağzına kadar birinci kısım ve Çatalağzından Zonguldağa kadar ikinci kısım üzerinde pek mühim işler yapılmaktadır. Bu hat üzerinde 2400 amele çalışmaktadır.

—o—

Acıklı bir ölüm

Uzun zamandanberi otelcilik âleminin tanınmış simalarından Meserret oleti müsterici Mustafa Şevki bu sabah çoktanberi yatmakta olduğu rahatsızlığından kurtulamıyarak rahmete kavuşmuştur. Cenazesi öğleden sonra saat 4 raddelerinde Eyüpsultandaki aile mezarlığına kaldırılacağından kendisini tanıyan ve sevenlerin cenazesine teşrifleri rica olunur.

31 ilkteşrin tasarruf günü!

Ankara, 30 — Beynelmilel tasarruf günü olan 31 ilkteşrin Türkiyede de kutlulanacaktır. Arsulusal tasarruf cemiyetleri tarafından bütün dünyada iki senede bir yapılmakta olan bu kutlulama töreninin bizde de tatbiki için bir komisyon kurulmuştur.

—o—

Şeyh Musanın muhakemesi

Valide hanında bir odada bazı kimseleri başına toplıyarak dini alet etmek suretile halkı inkılâp aleyhine teşvik etmekten suçlu İran tebaasından Şeyh Musanın davası dün bitmiş; iddia makamı suçlunun cezasını istemiştir. Suçlu vekili de müdafaasını yaparak beraet isteğinde bulunmuştur. Karar verilmek üzere dava başka güne kalmıştır.

—o—

Yumurta yerine boya kullanıyorlarmış

Yumurta ile yapılan birçok yiyeceklerde yumurta yerine sarı boya kullanıldığı yapılan araştırmalarda meydana çıkmıştır.

Belediye, yumurta yerine boya kullananları cezalandırmaya karar vermiştir.

Evkaf memurluklarından tasarruf

Ankara, 30 — Evkaf genel direktörlüğü memurları aylıklarının tevhit ve tedaülüne dair olan kanuna bağlı cetvelde bazı değişiklikler yapılması hakkındaki lâyiha yakında Kamutayda görüşülecektir.

Bu lâyiha, idare teşkilâtını küçültmekte, idarenin memur addinden 76 ve maaşlarından 50000 lira kadar bir tasarruf temin etmektedir.

KASTA DİVA
MARTHA EGGERTH

BARBAROSTAN İNTİKAMI?

Tefrika numarası: 21 Yazan: (Vâ-NÛ)

Körfezin ağzına kalın bir zincir koyacağım, fakat bunu gevşek bırakacağım. Hızırın iki kadırgası içeri girince zinciri karadaki adamlarımıza gerdirip körfezdeki gizli duran donanmamızı üzerlerine saldıracağım.

Geçen kısımların hülâsası

BARBAROS (salı) 1 BB

Csus sandığı kızlarağası Ramaramayı yeraltı zindanına attıran Yâni (= Honsenyör), yılanlı manastırın taşlığında yılanlar la karşılaşıyor ve irkiliyor. Yanındaki rahiplerle konuşuyorlar:

. . . . . .

— Aman... bu yılanlar...

— Çekinmeyin, efendimiz... Gerçi zehirli cinstendirler amma, zehir torbaları sökülmüştür... Malûm ya: manasıtrda hazırlanan ilâçlar vesair müstahzarat için lâzım oluyor da...

— Biliyorum... Biliyorum! Fakat zehirlerini aldıktan sonra, bunları ev kedileri gibi ortada dolaştırmanın mânası ne?... İşte bunu bir türlü anlıyamıyorum... İnsan, yılandan ne de olsa irkiliyor... Hem de böyle sürüsüyle karşılaşınca...

— Alışmak meselesi Monsenyör... Biliyorsunuz ki, başpapazımız Sinos cenapları hayvanlardan pek hoşlanır...

— Evet... Bilhassa biribirine uymıyan cins hayvanlardan... Yılanlardan ve güvercinlerden... Ne zıt ahlâkları vardır...

Yâni'yi kurtarmak için, papazlar, yerdeki küçük canavarları topladılar. Kimi bacaklarına, kimi kollarına, kimi boyunlarına sarıldı. Böylece konuşarak, taşlığın hasbahçeye açılan kısmına vardılar.

— İşte, tahminim de çıktı... Muhterem peder, gene kuşlarının yanında...

Çiçekler içinde yürümeğe başladılar. Esen rüzgâr, bu güzel tabiatın kokusunu yüzlerine çarpıyordu. Güneş henüz zeval noktasına varmamışsa da pek yaklaşmıştı... Mübalâğadan korkulmasa denebilir ki, has bahçenin seması renk renk binlerce güvercinin kanatlarından teşekkül eden daimî çırpınma halinde sun'î bir bulutla örtülüydü.

Bu güzel hayvanlar, biri rahip, diğeri bahçıvan, üçüncüsü uşak kılığında üç kişinin omuzuna, başına konuyorlar, yem yiyorlar, sonra tekrar havalanıyorlardı. Tâ ileriye kadar uzanan sağlam yapılmış kümeslerin içinde de güvercinlerin binlercesi daha tatlı tatlı dem çekiyordu.

Başpapaz Sinos olduğu anlaşılan adam, diğer papazlardan farklı olarak giyinmişti. İpek sarı sakallı, güvercinlerinin tüyü gibi parlak saçlıydı ve gözlerinin ışıklı mavi liği gökyüzünün berraklığını ve saflığını andırıyordu. Ufak tefek, narin yapılı, çocuk halli bir adamdı.

Gelenleri görünce, coşkun bir şair neşesiyle:

"— Amenos, asesos!„ tarzında eskiyip ölmüş lisanlara ait bir beyit okudu.

İki papaza, nezaketle:

— Haydi... Yılanlarla buraya sokulmayın biraderlerim... İçeri gidin... — dedi.

Sonra, bahçıvanı gösterdi:

— Demin bizim usta ve diayetli güvercincibaşımız haber verdiydi: "Bahçede bir köylüye rastladım, bir merkep yükü hediye getirmiş!„ diyordu. Demek ki, sendin, oğlum... Ne hediyen var, söyle bakalım... Beni hatırladığın için Allah da seni elbette memnun der...

Ve bahçıvan kılıklı adama şefkatle emretti:

— Haydi, sen de, tâ öte yana git, evlâdım... Yeni aldığın güvercinleri cinslerine göre ayır, hastaları varsa ötekilerine illet sirayet etmemesi için mülâyemetle öldür... Fakat, çok rica ederim, işkencesiz bir ölüm olsun... Çünkü Allahın yarattığı mahlûklara eziyet edilmesinden nefret ederim...

Güvercinci, çatlak sesle:

— Başüstüne, efendimiz... — dedi.

Başpapaz, böylelikle, ustaca herkesi savdıktan sonra, gayet mültefit, gayet nazik bir gülümseyişle Monsenyöre döndü:

— Safa geldiniz, aziz dostum... Ne haber, ruhum? - dedi.

— Ellerinizi hürmetle öperim, muhterem peder...

Yâni, yangözle uşağa baktı. Sinos bunun farkına vararak:

— Canım, gene mi tanıyamadınız? Güzel kardeşim... Müteselli olun... Bizim sağır dilsiz uşak Tatarsurat yok mu, işte o...

Tekrar tatlı tatlı gülümsedi... Sesi de tatlıydı... Güvercinler arasındaki bu saf halli insana bakınca işkenceler yuvası Yılanlı manastırın başpapazı ve habîs ruhu demeğe kimin ağzı varırdı?..

Monsenyör, uşağı süzdükten sonra:

— A... Sâhi efendimiz... Öyleyse rahat rahat konuşabiliriz...

Sağır dilsiz uşak, kendi âlemindeydi; başına, omuzuna, ellerine, kollarına konan güvercinlerle meşgul oluyor; fakat işaretle bir emir verecek mi diye gözlerini başpapaz rahip Sinos'tan ayırmıyordu. Bazı dilsizler gibi, dudakların kımıldanışmdan da muhavereyi takip edemiyeceğini bilmekle beraber, iki büyük papaz, ona sırtlarını dönüp oturdular.

Bu manastırda her gün bu kabîl seksen türlü entrikalar döndüğü için, "muhterem peder", maiyetinde bu sağır dilsizi daima bulundururdu; böylelikle gizli meclislerde bir hizmetkâr emre amade durmakla beraber, konuşulanların harice sızmaması temin edilirdi. Lâkabı yüzünün ablaklığından kinaye olan bu Tatarsurat da, dışarı su sızdırmıyan sırlı bir küp kadar bizzarure emniyetli bir şahsiyetti!

Monsenyör:

— Oldukça iyi haberler var, efendimiz! Plânımda muvaffak oldum. — dedi. — Geceleyin Hızır'ın penceresi önünde nöbetçi kaldım ve birlikte sabahladığım Ali isminde ihtiyar ve geveze bir korsandan epeyce havadis elde ettim. Bunlardan biri de, iki kadırganın buradan kalkınca doğru Köse Yorgi'nin sarayına haraç istemeğe gideceğidir. Ali, ya çenesinin fazla düşüklüğünden, ya beni müttefik Prens Albertino'nun avanak ve esir askeri sandığından, yahut da bu sulara artık hıristiyan donanması sokulamaz zannettiğinden bu mühim sırrı bana söyledi... Hızır bu akşam hareket ediyor.

Başrahip, pembe tırnaklı, ince narin parmaklı kadın biçimi ellerini uzatıp, teselli makamında, Yâni'nin kolunu hafif hafif sıvazlıyarak sevdi:

— Vah, vah!... Haftalardır bu kadar eziyet çekiyorsunuz; hepsi de heder mi oldu?... Kaç gece, işkence dairesinde çalışıp yoruldunuz... Ondan bir netice hâsıl olmadı... Nihayet, sabaha kadar da nöbet beklediniz... Kimbilir, ne yorgunsunuzdur... Gene de bir fayda elde edilemiyor mu?...

— Bilâkis daha iyi oldu sanıyorum, efendim... Niyetimiz, Hızır'ı burada bastırmaktı. Fakat, hem kalede Türk kara askerleri var, hem arkaya kaçabilir... Yalnız kadırgaları elde etmekten birşey çıkmaz... Asıl kendini yakalamak icap eder... Onun için, Köse Yorgi'nin sarayı önündeki körfezde bu baskını yapmak her cihetçe mükemmeldir... Oranın arazisini bilirsiniz: Bir vücuttan ileri doğru uzatılmış fakat elleri biribirine kavuşmamış ki kol gibi, iki yarımada, körfezin methalini teşkil eder. İşte bizim hristiyan donanması, bu kara parçalarının iç tarafında saklı olacaktır. Demirleri almış, aleste bulunacağız... Hızır'ın kadırgaları içeri düşer düşmez üzerlerine çullanacağız...

Başpapaz ince parmaklariyle yumuşak sakalını okşıyarak memnuniyetle dinliyordu. Fakat:

— Ya sizi farkedip kaçarlarsa... Malûm ya, Türk kadırgaları pek seridir. Etrafta da Türk arazisi var... Sığınırlar...

Yâni bir değnek alarak, toprak üzerine şu şekli çizdi ve izahat verdi:

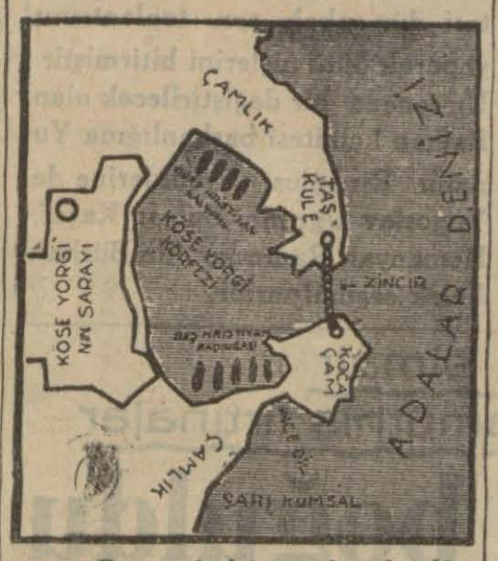

— Bunun imkânı yok, efendimiz... Zira, pekâlâ biliyorsunuz ki, Köse Yorgi körfezi, açık bir kucağa benzer. Bu kucağın bir kolu ucunda bir taş kule, öteki kolu ucunda da Koca Çam denilen asırlık bir ağaç vardır. Bu iki nokta arasına bir zincir gerdirteceğim. Fakat o suretle gevşek bıraktıracağım ki, Hızır, iki kadırgasiyle birlikte içeri girdikten sonra, Kocaçam yanında saklı duran adamlarımız, zinciri çekerek yegâne methali kapayacak... Dört bortonumuz (1) bir tarafta, beş galimiz de (2) öte yanda bulunacak... Hem adet, hem cins cihetinden faik olan bu donanma ile kuşatılan iki Türk kadırgasının hali ne olacağını siz tasavvur edin...

Sinos, mavi gözlerini mavi semalarla mezcetmek ister gibi istiğrakla yukarı kaldırarak:

— Bizden size dua... — dedi.— Muvaffakiyetinizi dilemekten başka elimizden ne gelir?... Biz, maneviyat adamlarıyız...

— Yok, hayır, muhterem peder... Maddiyat sahasında da bize çok faydalarımız dokunuyor: Kilise ve manastırların Türk topraklarında olanları bile, bizler için, en mükemmel gizlenme ve haber alma merkezidir. Daha demin yeraltı yollarınızın ve işkencehanenizin mükemmeliyetini düşünerek yukarı çıktım.

Başpapaz, hayretle gözlerini Monsenyöre çevirdi. Kucağına konan beyaz bir güvercini usul usul okşıyarak:

— Demek ki gelir gelmez aşağı uğradınız?... Orada işkence gören lere karşı daima şefkat ve insaniyetle muamele edilmesini ve arzularının yerine getirilmesini her halde siz de benim gibi istiyorsunuz da, bu biçare mevkufların bir eksiği var mı diye bakmağa indiniz, değil mi?... Ne merhametli, ne saf vicdanınız var... Ruhunuz, bu beyaz güvercin gibi masum ve temiz, oğlum... Tevekkeli değil Ruhülkudüsün timsali beyaz güvercindir... Bizim yumuşak yürekli İsâ'mız, başkasına fenalık yapmaktan okadar çkinir ki, "Tokatı yiyince, tekmeyi savuracağma ikinci bir tokat yemeyi tercih et!„ der...

O kadar coşkun söylüyordu ki, samimiyetinden şüphe etmek güçtü. Hattâ Yâni bile, deminki işkencehane ile şimdiki bu beyaz güvercinin arasında bulunan tezadın garipliğini gözönüne getirip acı acı gülümsemeyi akıl edemedi. O da, dindarane bir hava ile:

— Evet efendimiz... Hıristiyanlığın yüksek ruhu böyledir... — dedi.

Fakat, vaktinin dar olduğunu, felsefe ile dakika geçirmenin münasebetsizliğini derhal hatırlıyarak:

— Hulâsa, muhterem peder, maruzatımdan anlaşılıyor ki, bu sefer, Hızır, pusumuza adamakıllı düşecektir. Hem bu plânımı kimseye söylemedim. Torello'ya ve pek emniyetli olan deminki rahiplere bile, "Golos körfezinde baskın verilecek!„ dedim. Eğer Türklerin o tarafta yabancı bir donanmaya karşı tertibat aldıklarını işitirsek o zaman bu pek yakın adamlarımızdan bile şüphe etmeliyiz. Meselâ Torello ile iki zindancı ve işkenceci rahibi kara listeye yazmalısınız!

(Devamı var)

(1) Küreğinden ziyade yelken kuvvetiyle yürüyen kalyonların en büyük cinslerinden.

(2) Hiristiyan kadırgası.

Üsküdar ikinci sulh hukuk mahkemesinden:

Fatma Mahmure tarafından kocası Ahmet Naci aleyhine ikame olunan sulh teşebbüsü davasından dolayı M. aleyh gösterilen adresden çıkarak gittiği ve elyevm ikametgâhı meçhûl bulunduğu mübaşiri tarafından davetname zahrına yazılan meşruhattan anlaşılmış olmakla bu hususta muhakeme 28 — 10 — 935 pazartesi günü saat 14 de talik kılınmış olduğundan mezkûr günde bizzat mahkemeye gelmeniz ve gelmediğiniz takdirde hakkınızda giyabî muamele yapılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Amerikaya Kaçırılan Türk Kızı

Kadın, erkek... Genç, ihtiyar.. Herkesi alâkadar eden günün en heyecanlı romanına yakında başlıyoruz.

Yazan: ISHAK FERDI

". . . Haydi, söyle bakalım. Babanın İstanbuldaki banklarda ne kadar parası var?...„

Yeni tefrikamızı

Sabırsızlıkla bekleyiniz!

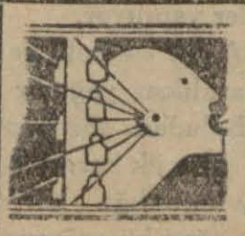

KUPON
260
1-9-935

Spor

Balkan oyunlarında
Son ve kat'i netice dün anlaşıldı
Dün tamamlanan sırıkla atlama müsabakasında Yunanlılar birinci ve üçüncü Yugoslavlar ikinci, biz dördüncü olduk

Puanların son aldığı vaziyet şudur : Yunanistan 158, Yugoslavya 130, Romanya 86, Türkiye 75

Vaktin geçkmesi yüzünden evvelki gün tamamlanamıyan sırıkla yüksek atlama müsabakası dün tamamlanmıştır. Neticede Yunanlı Keltnços 3,70 ile birinci, Yugoslav Bakov 3,60 ile ikinci, gene Yunanlı Tanaş 3,60 ile üçüncü, Türk Fethi 3,50 ile dördüncü, Yugoslav Kalloy 3,50 ile beşinci ve Romen Aynart da 3,50 ile altıncı olmuşlardır.

Bu suretle Altıncı Balkan oyunları kat'î olarak bitmiş ve puvan vaziyeti de son şeklini almıştır. Buna göre Yunanistan 158, Yugoslavya 130, Romanya 86ı Türkiye 75, Bulgaristan ve Arnavutluk da beşer puvan almış oluyorlar.

Romanya ile aramızdaki 11 puvan farkı kalmıştır. Bu da, onların Maraton yarışında kazandıkları puvandır. Buradaki müsabakalarda iki takım da 75 er puvan almış oluyorlar.

Balkan komitesi işini bitirdi

Altıncı Balkan oyunları komitesi dün sabah son toplantısını yaparak bütü nişlerini bitirmiştir. Üç senede bir değiştirilecek olan Balkan komitesi başkanlığına Yunanlı Rinoplus, üyeliklerine de Yugoslav Ugriniç, Bulgar Kaçef, Romanyalı Racrecko ile Bürhan Felek seçilmişlerdir.

Karadenizde ve şimali anadoludamüthiş fırtınalar

17 tayfa boğuldu

(Baştarafı 1 ncide)

Giresun, 30 (A.A.) — Bu akşam hızla esen yıldız rüzgârı denizde, karada büyük fırtına yaptı. Birçok hasaratı ve insanca zayiatı mucip oldu.

Limanda demirli bulunan üçyük motörü 3 yelkenli ve 4 mavuna battı. Tayfalarından 17 si boğuldu. 6 sı sahilden halat atılmak suretiyle kurtarıldı. Diğer vapurlar ise en yakın limanlara sığmdılar, karada telgraf ve telefon hatları kırıldı. Ağaçlar devrildi.

Vilâyetin her yerle telgraf muhaberesi durdu. Büyük dalgalar sahilde serili fındıkların bir kısmını alıp götürdü. Sahildeki fındıkların üzerinde uyumakta olan iki hammalı deniz aldı. Bunlar da güçlükle kurtarıldı. Zayiat ve hasaratın hakikî miktarı henüz tesbit edilemedi. Fırtına şiddetle devam etmekte, büyük dalgalar sahilleri şiddele dövmektedir.

Bafra, 30 (A.A.) — Dün yağan şiddetli ve sürekli yağmurdan Alaçam çayı taşmış ve cadde kenarındaki tütünlerini kurtarmak istiyen üç kişilik bir aileyi seller tütün salaşiyle beraber sürükliyerek köprüye çarpmış ve köprüye atlamak istiyen üç kişi suya düşerek boğulmuşlardır. Bunlardan başka daha üç kişi de gene sellere kapılarak boğulmuştur. Selin ansızın bastırması yüzünden daha birkaç kişinin boğulduğu ve dere kenarına rastlıyan yukarı köylerde de sellerin insan ve hayvan sürükleyip götürdüğü söylenmekte ise de bunların sayısı anlaşılmamıştır. İnclemeler yapılıyor.

Bolu, 30 — (A.A.) — Bolu ve civarına 3 gün aralıksız yağmurlar yağmıştır. Boludan. görünen cele tepesine bu yılın ilk karı düşmüştür. Beş ay kuraklığa karşı 3 gün aralıksız yağan bu yağmurlar yüzünden köylünün sevincine payan yoktur. Çiftçiler bugün ılık güneş altında hemen tarlalarında çalışmaya koyuldular.

Amasya, 30 (A.A.) — Çoktanberi beklenen yağmur başlamış ve 36 saat arasız yağmıştır. Köylü çok sevinmiştir.

5000 göçmen evi yapıldı

Trakyaya yerleştirilen göçmenlerin vaziyetlerini tetkik etmek üzere Muratlıya gitmiş olan Sağlık Bakanı Refik Soydam, müsteşarı Hüsamettin, iskân genel direktörü Faik dün şehrimize dönmüşler ve akşam treniyle Ankaraya gitmişlerdir. Muratlı ve civarında şimdiye kadar 5000 göçmen evi yapılmıştır. Her eve beş kişi yerleştirilecektir.

Göçmen işlerinin Sağlık Bakanlığına devri kararlaşmıştır. Bunun için bir kanun lâyihası hazırlanmaktadır.

Boş altı saylavlık

Ankarar 30 — Başka vazifelere tayinlerinden dolayı istifa eden saylavlarla ölenlerden boşalan altı saylavlık için yakında seçim yapılacaktır.

Romen uçakları Ankarada

Ankara, 30 — Romen süel uçakları bugün Ankaraya geldiler ve uçak alanına inmeden evvel kendilerini karşılıyan uçaklarımızla birlikte şehir üzerinde bir uçuş yaptılar Konuklar Ankara Palasta misafir edildiler.

Saat on altıda da Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak ve Sü Bakanı General Kâzım Özalp tarafından kabul edildiler. Saat 20 de de Hava Müsteşarlığı tarafından Romen uçmanları onuruna bir şölen verilmiştir.

Kapalı güreş salonu etrafında Said Çelebi anlatıyor:

Güreş varlığımızı yükseltmek istiyorsak
Mutlak bir kapalı salon yapmamız lâzımdır
Bütün dünya güreş mevsimine yeni girerken, kapalı salonumuz olmaması yüzünden, biz bu aylarda güreş mevsimini kapıyoruz.

En büyük spor dertlerimizden birisi olan kapalı güreş salonu işi etrafında başladığımız anket için bugün de Said Çelebi ile konuştuk.

Senelerdenberi spor işlerinin içinde, geceli gündüzlü yuvarlanan ve spor işlerimizi, spor dertlerimizi çok iyi anlamış olan Said Çelebinin suallerimize verdiği çok entresan cevapları aşağıda bulacaksınız.

* * *

— Memleketimiz için kapalı bir salona ihtiyaç var mıdır ve bu zaman henüz gelmiş midir?

— Bu ihtiyaç daha sekiz sene evvelden gelmiş ve hatta geçmişti. Artık bugünlerin vaziyetini siz ona göre ölçebilirsiniz. Bugün dün ya güreş âleminin ilk saflarında borumuz ötecek kadar yükselen güreşimiz için, bir müsabaka zamanı geldiği zaman şehrimizin belli başlı sinemacılarından tutunuz da biraz büyücek salonu olan bar sahiplerine kadar elimizde paramız yer dileniyoruz.

Eylûl 14 te dördüncü senesini devredecek Balkan güreşinde bile bir yer bulmak için üç ay evvelden seferber oluyor ve her işi bırakıp hiç olmazsa bin beş yüz kişi alabilecek bir yer tedarikine koyuluyoruz. Dikkat ederseniz birinci Balkan olimpiyadı Maksimde, ikincisi Modern sinemasında, üçüncüsü Fransız tiyatrosunda ve dördüncüsü için de Taksim stadyomunu kiralıyoruz. Ve bu zevattan binalarını tutmak için tasavvurunuzdan fazla müşkülât ile karşılaşıyoruz. Ve yer verenler bir daha yanına bile sokmuyor. Bunda kendilerine hak veririm, çünkü bugün güreş millî bir spor vaziyetine girmiştir, ve her gelen takım üzerinde çok iyi dereceler alınmaktadır. Halk bu spora gelirken, muhakkak göğsü kabararak çıkıyor iş bu vaziyeti aldığı için güreşin meraklısı çok yükselmiştir, tabiî bu şekilde binalar fazla adam alamıyor ve hurdehaş oluyor.

İşte üç şampiyonada üç yer kaybeden güreş bu sene bina bulamıyacağı için daha Eylûldan maçlarını bitirmeğe çalışıyor. Ve yağmurla beraber de bütün dünyada güreş mevsimi başlarken, bizde maatteessüf salonsuzluktan güreş mevsimimizi kapatıyoruz. Bu çok acı değil mi?

— Salon yapılmak lâzım gelse nereyi tercih edersiniz?

— Bu iş için iki mühim yer vardır. Bunlardan biri Taksim bahçesinin yanındaki Dağcılık klübünün yeri, ikincisi de Tepebaşı bahçesi veyahut ayni bahçenin devamı olan Asrî sinema ve yanındaki boşluktur. Ermeni mezarlığı da müsaitse de burasını para ile almak çok pahalıya malolabilecektir. Gerçe Sultanahmetle Ayasofya arasındaki Adliye sarayının yeri çok güzel ve tarihî bir manzara arzederse de, şimdilik hasılât noktasından pek zayıf olabilir. Bu sebepten ilk yapılacak salon çok işlek bir yerde olmalıdır. Ve ancak bugünün ihtiyacını kapatmalıdır. Çünkü bu salonda daha bir çok sporlar ihya edilecektir, bunlarm meraklıları; kaybolmuş veyahut yeniden kurulacaktır. Bu vaziyette de kimse birleşmemiş yerlerde maç seyretmeğe gitmez ve giderse de pek az yekûn toplar.

— Salonu şahıs mı belediye mi yaptırmalıdır?

— Salonu muhakkak resmî bir yer yaptırmalıdır. Çünkü gerek Tepebaşı ve gerek Taksim bahçelerini para ile almak lâzım gelse sermayesinin mühim bir kısmı buralara gider ve asıl netice için elde çok az para kalır. Halbuki belediye teşkilâtla uyuşarak binayı yaptırdıktan sonra işletmesini federasyonlara bırakırsa en muvaffakiyetli vaziyet elde edilmiş olur.

Veyahut yüksek sermaye ile belediyeden bu sahalardan müsaidine üzerine alınmalı, bundan sonra binay kendisine ortak yapmalıdır.

— Salonun şekli nasıl olmalıdır?

— Ortada spor müsabakalarının yapılacağı yer ve etrafı da her kesin oturabileceği anfi yükselmelidir.

— Bu bina dahilinde ne gibi sporlar yapılabilir?

— Evvelâ millî sporumuz olan güreşi yüksetebiliriz, bu spora gelen her meraklı vereceği para nisbetnide her taraftan rahat rahat müsabakayı, tuşları görebilir ve halk da parasile bir iskemle üzerine dört, beş kişi tüneyerek maçı seyretmekten kurtarılır.

Bundan başka ayni saha üzerinde tenis maçları da yapılır ve yer olduğu için az bir duhuliye ile dünyanın meşhur tenisçileri de halkımıza gösterilmek imkânı elde edilebilir. Ayni zamanda yersizlikten ölen boks ve patenli hokey maçlarına da başlanabilir ve bu suretle bir zamanlar çok iyi neticeler elde eden mahvolmuş takımlar üzerinden yeni filizler kendini göstermeğe başlıyabilir.

Bunlardan başka ayni sahada basketbol ve voleybol maçlarını da ecnebi rakiplerle olabilir.Hatta biraz daha masrafı artırarak sahasının altına pisin yapılır ve yüzme sporu çok alâka ile takib edilebilir.

Burada kışın atletizm maçları yapılır ve şu suretle haftanın her günü spor hareketi olabilir.

— Bu bina için ne kadar para lâzımdır?

— Saha hariç yüz bin lira ile başlanabilir. Ve yavaş yavaş da tevsi edilebilir.

— Bu işte tecrübeniz var mıdır? Acaba sermaye kaç senede çıkabilir?

— On beş sene içinde sermaye çıkabilir ve belki de daha evvel olabilir. Hatta burada akşamları çay zamanı bir müzik ile paten eğlenceleri, yazın yüzme ve atlama saatleri yapılabileceği gibi, kışın sabahtan akşama kadar tenis meraklılarıpist kiralanabilir. Bu vaziyet evvelce yüksek zannedilebilen bu sermaye pek çabukça geriye gelir ve bundan sonrası da kâr olur. Yalnız bu binanın başına işten anlıyan birinin gelmesi şarttır.

— Salon sizce kaç kişi almalıdır?

— Salonda en aşağı yedi, sekiz bin kişi gelmeli ve maçları oturarak seyredebilmelidir.

— Bu yekûn her zaman olabilir mi?

— Bu yekûn her zaman olabilir, çünkü fiyatlar 10 kuruştan başlıyacaktır. Bu para da ancak bir kahvede oturabilecek mikdara mu adildir. Hatta bazı gazinolarda bu mikdar bile kâfi gelmez. Bu sebep muhibbi olarak kendisini bu salona kaptıracaklardır. Tabiî yüksek yekûn karşısında sporunu yapabilmiş her şubede yüksek temaslara girişip kendi mevkiini ve sporcularını daha ziyade yükseltebilir. Netice olarak İstanbuun kazanacağı bir salon Türk sporunu sekiz şubesinde birden yüzünü güldürecektir.

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ
İstanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu : Istanbul 214
Telgraf adresi : Istanbul HABER
Yazı işleri telefonu : 23872
İdare ve ilân „ : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

İLÂN TARİFESİ
Ticaret ilânlarının satırı 12,50
Resmî ilânların 10 kuruştur.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) matbaası

Sivil makinistler

Üsküdar Askerlik Şubesi Başkanlığından:

1 — Orduda ücretle istihdam edilmek üzere sivil makinistlerden alınacaktır. İsteklilerin Üsküdar Askerlik Şubesine müracaat eylemeleri.

Eğlence sahilinde tatsızlıklar

Kovulan Kralların akrabaları rezalet peşinde koşuyorlar

MONTEKARLO'da hovarda zenginler artık yok

Nis şehrinde en şık gece eğlence yeri olan Poullard gazinosunun sahibi matmazel Yahne Darjan bu sevimli kızın arkadaşı mümtaz Baron Kleman Von Radovitz geçen gün casusluk, sahtekârlık, dolandırıcılık ve uyuşturucu maddeler kaçakçılığı yüzünden hapse tıkılmıştır.

SAĞDA yukarıda:

Monte Karlonun meşhur ecel köprüsü.

Arşidük'ün yumruğu denbire fırlıyarak sevimli sarışın Baronesin çenesine çarptı. Zavallının ağzındaki koca man püro sigarasını yere düşürdüğü gibi kendisi de tepetaklak yuvarlad

bir vakitler kalpleri teshir eden ve zenginlerin keselerinin dibine darı diken Rus dansözü madam Libuv Rostoua hâlâ çok güzel olduğu halde şimdi parasızdır.

Sabık İspanya kralı Alfonsun yeğeni Prens Liz de Bourbon'nun ne biçim bir ahlâksız olduğu gizli tutulmaktadır. Geçen hafta bu Prens ikinci defa olmak üzere polislerin nezareti altında hududa kadar götürülerek Fransa topraklarından kovulmuştur. Yanındaki 73 yaşında olan karısıdır.

Habsburg ailesinden Arşidük Jozef bir Baronesi yumruklayacak kadar asaletini unutmuştu!

Monte Karlo'dan yazılıyor:

Şen Riviera'nın cana can katan güneşli saatlerini şarap, kadın, şarkı, kumar ve türlü türlü eğlencelerle geçirebilenler ne mutlu insanlarmış! Fakat şimdi bu eğlence sahillerinde kaç zamandır bir tali dönümü rüzgârı esmektedir. Keder ve iç sıkıntısı genel eğlencenin yerini almış olduğu gibi hoşa gitmiyecek hâdiseler de hiç eksik olmamaktadır.

Hiç şüphesiz şimdi de eskisi gibi kumar masalarında son meteliğe kadar kaybetmek için bol fırsat ve vesileler vardır. Buna ilâve olarak en yüksek bir aristokratla tesadüfen tanışmak yüzünden birçok baş ağrıları, mosmor olmuş bir göz, kırık bir burun, hattâ belk de bir tabanca kurşunu kazanmak ihtimalleri pek çoktur. Evet! Büyük şehirlerin kötü tanınmış sokaklarında başa gelebilecek kazaların bir çoğu bu "zevk ve neşe merkezi,, nin her günkü vukuatı sırasına girmiştir.

Avrupa aristokratlarının umumî harpten beri ahlak bakımından ne kadar çürümüş ve tefessüh etmiş olduğunu görmek istiyenler buraya gelsinler!

Avrupanın en eski imparator hanedanından Habsburgların oğlu genç Arşidük Fransua Josef'in geçen gün bir gazinoda sevimli Barones Marta von Kahlen'in çenesi altına indirdiği yumruğu gö

Bunlar en kibar insanların gittiği Kan gazinosunda bir masaya oturmuşlar, şampanya şişesinin başında hararetli hararetli konuşuyorlardı. Belki de Habsburgların tekrar Avusturya tahtına çıkmalarının ne kadar uzadığını, yahut şampanyanın şüpheli cinsini, yahut da şampanya için gazinoya verebilecek paraları olmadığını münakaşa ediyorlardı; kim bilir?...

Birdenbire Arşidük'ün sol yumruğu ileriye fırladı; çok sevimli sarışın Baronesin çenesine çarptı ve zavallı kadını tepetaklak yere yuvarlıyarak en son moda entarisini buruşturdu. Sırası gelmişken şunu da söyliyelim ki, bir yumruk ayni zamanda Baronesin dudakları arasında kocaman puro cigarasını fırlatıp atmıştı.

Kadıncağız titriye titriye ve gözlerinden yaşlar akıtarak ayağa kalktıktan sonra gene iskemlesine oturdu. Arşidük'le heyecanlı, ayni zamanda da kimsenin işitemiyeceği derecede mahrem bir konuşmaya daldı. Mümtaz Arşidük hiç de affedecek gibi görünmüyordu; kadına, belki de, uslu durmazsa bir yumruk daha atacağını söylüyordu. Az sonra ikisi de birlikte gazinodan çıkarak sanki hiç bir şey olmamış gibi otomobile binip gittiler.

Bu manzara her hangi bir yerde çok çirkin sayılabilir, fakat burada bulunan aristokratların hiç birisini telâş ve heyecana düşürmedi bile!

* * *

Avrupada Habsburg hanedanından daha eski ve tarihî büyüklük bakımından daha antika bir aile varsa, o da vaktile Fransa, İspanya ve dünyanın başka ülkelerinde hüküm sürmüş olan Burbon kral sülâlesidir. Fakat şimdi Burbon'lar da Habsburglardan daha kötü bir hale düşmüşlerdir.

Burbon hanedanından biri olan Lui Ferdinand eski İspanya kralı Alfons'un yeğeni ve Prenses Obalin'in oğludur. Kendisi Şikago arsıulusal panayırında İspanyayı temsil etmişti; şimdi berbat bir haldedir.

Prens Lui Ferdinand geçen gün Kan'ın ucuz otellerinden birisinde polis tarafından yakalanmış ve üç gün içinde Fransa topraklarından çıkması emrolunmuştur. Fransada krallık yapmış bir adamın torunu olan bu prens ikinci defadır ki polis tarafından Fransız topraklarından kovulmaktadır. Bir iki nesil evvel böyle şeyler olmazdı. Her iki defasında da fevkalâde ahlâksızlığı yüzünden kovulmuştur ve Fransa hükûmeti de "söylenemiyecek kadar ince sebepler dolayısiyle,, sürüldüğünü ilân etmiştir.

Prens, Fransadan ilk kovulduktan sonra 73 yaşında ve adamakıllı bunamış olan Prenses Şarlot dö Brozli ile evlenmiştir. Bu prenses Karun kadar zengin bir kadındır.

Şimdi Fransadan kovulan adamın o zaman prensesin parası sayesinde Fransaya girmek yasağı kaldırılmış ve Riviera'da oturmasına müsaade edilmişti.

* * *

Eski Riveira sakinlerinin en mükemmel örneklerinden biri de Baron Kleman fon Radovic'dir. Bu adam iri yarı, ilk bakışta saygı telkin eder, ağzı kalabalık, cebinde para taşımadığı için daima borç senedi veren, şık giyinir, göğsü nişan kurdelâlariyle dolu bir kibardır.

Muhtelif zamanlarda kendisine casus, dolandırıcı, uyuşturucu maddeler kaçakçısı ve da binbir suç isnat edilerek şi helendiler. Ömrümün en ğunun Fransada geçirmiş Yalnız umumî harp esnas da Alman gizli istihbarat besine girmiş ve Fransayı bildiği için Fransız işlerin kullanılmıştı.

Baron Paris, Londra, B lin, Nevyork ve diğer m kezleri sık sık ziyaret etm le beraber en sevdiği yer vireyanın merkezi olan şehriydi. Burada beraber şadığı, daha doğrusu ort Matmazel Yahne Dar vardır. Bu kadın bun yirmi sene evvel çok meş bir müzikhol aktrisiydi.

Matmazel, Nis şehri tanınmış olan gece gazin Poullardı uzun seneler i etmiştir. İyi günlerde g nodan birçok paralar ka mıştır. Kadın zeki ve vimlidir fakat arkadaşlar yana hiç de taiili değildir. Fa ra Baronla ortaklığı kendisine pahalıya mal olmuştur. Ba cenapları geçen gün sahte ce rerken yakalanmış ve Frans çıkması için verilen müteadd mirlere itaat etmemiş olduğu hapse tıkılmıştır.

Ayni günde de Riviera'nı ne şık bir merkezi olan Juan Pen'de Matmazel D'Angent gazinosu hileli iflâs yüzünde patılmıştır.

Harpten sonra gelen ekon buhran her yeri sıkıntı içind sıp kavurmuş olduğu gibi, bu suz sefahat ve eğlence diya da yıldızını söndürmekte, buranın belli başlı müdavim lan Avrupa aristokratlarının suzluğu bütün bu darlığın ü tüy dikmektedir.

*

HABER
İstanbulun en çok satı
hakiki akşam gazetes
ilânlarını HABER'
verenler kâr ederle

ŞUNDAN BUNDAN

Yuvasını banknotla döşeyen kartal

Bavyera Alplerinde bir kartal, yuvasını döşeyebilmek için bir köylünün bütün yaz esnasında biriktirmiş olduğu paraları çalmıştır.

Cenubî Bavyerada Krottenmühl köyünden Martin Şüphe, evinin avlusundaki odun yığını arasına biriktirmiş olduğu doksan markı (bizim paramızla aşağı yukarı 45 lirayı) gizlemiştir. Fakat bir gece kartal bu paraları çalıp götürmüştür.

Şüpfe odun yığınının bulunduğu yerde kartalın ayak izlerini gördüğünden meseleyi anlamış ve kayaların tepesindeki yuvaya tırmanarak altmış markını bulmuş ve almıştır. Şüpfe, kartalın, bu kâğıt paralarla yuvasını döşemiş olduğunu görmüştür.

Stratosfere çıktılar, yeryüzünde kayboldular

3 eylûldenberi kayboldukları, hattâ öldükleri sanılan Sovyet stratosfer pilotlarından B. A. Romanov ile A. İ. Babuikin dün Moskovaya gelerek dünya mesafe rekorunu kırmış olduklarını iddia etmişlerdir.

Bunlar, balonları cenubî Kazakistanın bozkırlarında düşmeden evvel vasatî sekiz kilometre yüksekliğinde 2760 kilometrelik uçuş yapmış olduklarını söylemektedirler.

Balon yere düştükten sonra iki pilot tam iki gün yaya yürüyerek bir çobana rastlamışlardır. Bu çoban kendilerine bir at vermiş, en yakın telgraf istasyonuna varabilmek için daha dört yüz kırk kilometre yol almışlardır.

Bu balon Ural dağlarını geçen ilk stratosfer balonudur.

Nazilerin yeni Cumartesi günü

Bütün Alman mekteplerine gönderilen yeni bir emirname, her cumartesi günü "Nasyonal sosyalist ideolojisi,, nin okutulmasını emretmektedir. "Devlet gençlik günü,, adı verilen cumartesi günü mekteplerde başka hiç bir ders okutulmıyacaktır.

Devlet gençlik gününde Hitler gençlik teşkilâtına mensup kız ve erkek çocuklar kırlara çıkarak harp oyunları yapacaklardır.

Yürüme mektebi

Laipzig'de bir mektepte "yolda yürüme salonu,, açılmıştır. Burada, bu iş için yapılmış tablolarla çocuklara, büyük bir şehirde yürümek usulü öğretilmektedir. Bütün talebeler birbiri ardısıra bu sınıftan geçmekte ve özel öğretmenler tarfından verilen dersleri dinlemektedirler.

Takma dişlerini yutan adam

Genoa'nın Sent Martin hastanesinde görülmemiş bir ameliyat yapılarak takma dişlerini yutmuş bir adam ölümden kurtarılmıştır.

Tizio adlı bir dişçi geçen gün hastaneye getirilmişti. Bu adamın takma dişleri boğazına saplanmış olduğundan ölmek üzere bulunuyordu. Boğaz mütehassısı Profesör Pallestrini rontgen muayenesinden sonra dişlerin gömülü olduğu yeri tespit etmiş ve bıçak kullanmağa lüzum görmeksizin incecik bir âletle takma dişleri çıkarmıştır.

Çimentonun vereme karşı faydası

Yapılan birçok tecrübelere bakılırsa çimento fabrikalarında çalışan işçiler verem hastalığına kolayca tutulmamakta ve tutulmuş olanlar da çimento fabrikalarında çalışmaktan fayda görmektedirler.

Zengin dilencinin mirası

Geçenlerde Berutta ölen Salih Abdülmecid adında bir dilencinin, ölümünden sonra açmasını vasiyet ederek, oğluna bıraktığı üç asma kilitli bir küçuk sandık açıldığı zaman içinde 45 tane 1886 ve 30 tane 1911 tarihli Mısır kredi fonsiye obligasyonu, 600 Mısır lirası, 750 Lübnan lirası ve 25 altın Türk lirası bulunduğu görülmüştür.

Futbol sahalarına tel örgü lâzım!

İspanyadaki futbol meydanlarında halk, ara sıra birbirine girerek tokat, sille, baston kullandığı için, meydanlar demir örgü veya parmaklıklar ile çevrilmiştir.

Almanyadaki meydanlarda böyle bir tedbir alınmış değildir, geçenlerde Türingen'de yapılan bir maçta, seyirciler hakeme kızmışlar. Aralarında kavga etmeğe başlamışlar. Ellerine geçen, taş, sandalya, baston gibi şeyleri birbirlerine kullanmışlar. Bu da yetmemiş, sahaya çıkmışlar, oyuncuları dövmüşlerdir. Oyuncuların çoğu ağır yaralıdır. İçlerinden biri aldığı ağır yaradan ölmüştür.

Zehirli mantarlara dikkat

Her mantar yenmediği gibi yenilebilenini de seçmek biraz güçtür. Budapeştede, zehirli olup olmadığını bilmiyen bir Macar ailesi bir mantar yemeği pişirmiş, beş çocuğuyla birlikte zehirlenerek ölmüştür.

174 yılda ödenecek borç

İngilterenin Niyuport şehrinde yaşamakta olan Paster Riseley borcunu ödiyebilmesi için çok uzun yaşamağa mecburdur.

Reiseley mahkeme kararıyle karısına nafaka vermektedir ve bu nafakanın tediyesinde yaptığı gecikmelerden dolayı 453 İngiliz lirası borçlanmıştır. Kadın icra mahkemesine baş vurmuş, icra dairesi bu paranın aylık nafakadan başka haftada bir şilinglik taksitlerle ödenmesine karar vermiştir. Böylece Reisley birikmiş nafaka borçlarını ancak 174 yılda temizliyebilecektir!

Yirmi saat gaz maskesi içinde!

Kızıl Ordunun bir kıtasında uzun müddet gaz maskesi taşımak denemeleri yapılmıştır. Bu denemelere altmış kamutan ve asker iştirak ederek talimlerde gaz maskelerini yüzlerine takmışlar ve hiç çıkarmaksızın tam yirmi saat yüzlerinde tutmuşlardır.

Bu yirmi saat zarfında askerî talimlere iştirak etmişler, ateş talimlerinde bulunmuşlar ve maskeleri çıkarmaksızın yatıp uyumuşlardır.

Kaplan isteyen var mı?

Hindistanın Bihar vilâyetinde Giridih şehrinde kazanç vergisini vermiyen bir adamın kaplanı haczedilmiştir.

Kaplanın sahipleri olan Besant Narain Singh ile Harihar Nath Singh adlı kimseler hükûmete vergiden 7424 rupi, bizim paramızla 3475 lira borçlanmışlardır.

Bundan başka da belediyeden izin almaksızın kaplana bir kafes yaptırmış olduklarından mahkemeye verilmişlerdir.

Mahkeme kafesin yıkılmasına karar vermiş olduğu halde bu karar yapılamamaktadır. Çünkü kaplanı başka türlü tutmanın imkânı yoktur.

İcra memurları borca mukabil kaplanı haraç mezat satılığa çıkarmışlardır.

Gişelerden bilet almasını bilmiyoruz!

Istanbulda bilet memurluğu dünyanın en güç mesleğidir

Bir çok kimselerin, yazımın başlığını okuduktan sonra:

— Allah Allah hiç işitmemiştim. Bilet almanın da bir usulü olur mu imiş? diyeceklerine eminim. Fakat mesele hiç de öyle değildir. Filvaki çok kolay olan bu işin bir çok ince tarafları da vardır. Halkımızın pek çoğu maalesef bu işe ehemmiyet vermemekte ve bu hususta riayet edilmesi lâzımgelen usul ve kaidelerin hiç birisine aldırış etmemektedir.

Meselâ: Farzedelim ki bir pazar günü Pendiğe gitmek üzere Haydarpaşa garına girdiniz. Gişeden bilet alacaksınız. O esnada köprüden vapur da gelmiş, tren yolcularını gara çıkarmıştır. Bilet gişelerinin önü mahşerî bir kalabalık arzediyor. Siz de bu kalabalığın arasına sokuluyor, sıranızı bekliyorsunuz.

Derken açık gözün birisi ayağınıza basıp omuzunuza çarparak bir an evvel bilet almak için önünüze geçiyor, başka birisi sizi arkadan itiyor, diğer birisi elini, başının üstünden, uzatıp iki günlük yoldan gişe memuruna para uzatarak bilet istiyor... Buna benzer daha birçok hoşa gitmiyecek vaziyetler..

Bin müşkülâtla yavaş yavaş siz de gişeye sokuluyorsunuz. Bilet alabilmekliğiniz için önünüzde üz dört kişi daha kalmıştır. Bunlardan biri gişe memurunun önüne bir yirmibeşlik koyarak tek bir kelime bile söylemeden bekliyor.. Memur da, ne bileti istediğini anlamak için yolcunun yüzüne bakıyor. Yolcu:

— Ne bekliyorsun? versene..

Memur:

— Ne vereyim?

— Buradan sigara kibrit verilmez ya.. bilet ver.

— Tabiî bilet vereceğim; fakat nereye gideceksiniz? söyleyiniz.

— Pendiğe..

— Kaçıncı mevki?

— Kaçıncı verirsen ver. Haydi birinci olsun..

— Yalnız gidiş mi? Yoksa gidiş dönüş mü?

Yolcu biraz düşündükten sonra:

— Gidip gelme olsun.

— O halde daha yedi kuruş vereceksiniz..

— Neden?

— Pendiğe gidip gelme birinci mevki 32 kuruştur.

— Öyle ise ikinci ver.

Memur; bileti zımbaladıktan sonra biletle beraber geriye 3 kuruş verir, fakat yolcunun hâlâ gişenin önünden ayrılmayıp beklediğini görürsünüz..

Memur sorar:

— Ne bekliyorsunuz? Biletinizi ve paranın üstünü verdim. Müsaade edin diğer yolcular da bilet alsın..

— Geriye 3 kuruş mu artıyor?

— Evet. Bilet ücreti 22 kuruş, 3 kuruş verdim 25 eder..

Bunun üzerine yolcu; elindeki biletle beraber parayı da memurun önüne atarak:

— Oooo.. pahalı imiş sen bana üçüncü ver.

— Bunu bileti zımbalamadan önce söylemek lâzımdı.

— Ne olur sanki kıyamet mi kopar? değiştiriver.

Haydi bakalım gişenin önünde bir münakaşadır başlar.. Nihayet diğer yolcuların da işe karışması üzerine mesele halledilir. Sıra onun arkasındaki yolcuya gelir.. ve memurla aralarında şöyle bir konuşma başlar:

— Tren kaçta kalkacak?

— On biri yirmi geçe..

— Yani hareketine daha ne kadar var?

Saatine bakarak:

— Beş dakika var..

— Akşam üzeri Pendikten avdet için kaçta kaçta trenler vardır lûtfen söyler misiniz?

— Rica ederim bunu başka memurlardan da öğrenebilirsiniz. Trenin hareketine az bir zaman kaldı, müsaade edin de bilet vereyim.. .

— Ne demek efendim. Ben size soruyorum; söylemeğe mecbursunuz. Halka güçlük değil, kolaylık göstereceksiniz. Bu sizin vazifenizdir..

Bu söz üzerine memur; somurtgan bir çehre ile tarifeye bakıp okumağa başlar:

— 18,03, 18,37, 19,27, 20,22....

— Peki, şimdi bana dört bilet veriniz, birisi çocuk olsun..

— Çocuğunuz kaç yaşındadır.?

— Bilmiyorum.. Benim değil bir arkadaşımındır. Herhalde beş on yaşından yukarı değildir, siz çocuk bileti veriniz.

— Fakat bizde çocuk bileti yedi yaşına kadardır. Bu yaştan yukarısı için tam alırsınız.. Söyleyiniz de ona göre vereyim..

Bunun üzerine yolcu gişenin pencaresini iki eli ile tutarak ve göğsü ile de kapatarak başını arkaya doğru çevirip bağırmağa başlar..

— Bay Ali.. Bay Ali.. Yahu Hasan kaç yaşında?

Kalabalık arasından birisi cevap verir:

— Küçük beyahu. 10 yaşında yok bile.. Her zaman yarım bilet alıyoruz.

Bilet almak istiyen yolcu bu sefer memura dönerek:

— 10 yaşında imiş yarım bilet veriniz:

— 10 yaşındaki çocuklar bizde tam bilete tabidir. Tam bilet vereceğim.

— Ne demek efendim hiç öyle şey mi olur? Şimdi vapurla geldik ve yarım bilet aldık. Size yalan mı söyliyeceğim?

— Size yalan söylüyorsunuz demiyorum. Demiryollar idaresiyle vapurun tairefesi bir değildir. Menfaatiniz için söylüyorum yarım bilet verirsem trende sizden ceza alırlar.

Memur, bu yolcu ile de bir kaç dakika zaman kaybettikten sonra sıra öbür yolcuya gelir. Daha parasını hazırlamamıştır. İki eliyle tespih çekmekle meşgul:

— Yakacığa sekiz bilet ver..

— Yakacığa tren gitmez Kartala vereceğim oradan otobüsle gidersiniz.

— Ha.. ha.. yanlış söyledim. Sen anlayıveri gayri.

— Kaçıncı vereyim?

— Di. canım işte.. Bizim gibi esnaf adamın tahtalı neyine yetmir ki.

— Yalnız gidiş mi olsun?

— Haydi öyle olsun, gelirken ordan alırız.

Memur, sekiz tane bileti zımbaladıktan sonra yolcuya verir. Yolcu; elindeki tespihini kemali itina ile cebine yerleştirdikten sonra sol eliyle ceketinin sol yakasını tutarak sağ eli ile de iç cebinde bulunan para cüzdanını dikaktle çıkarmağa başlar ve bu esnada da sanki bir dükkândan mal alıyormuş gibi biletleri muayene ederek:

— Şimdi kaç kuruş vereceğiz bunlara?

—196 kuruş

— Al bakalım diyerek cüzdanından çıkardığı bir beş liralığı memura uzatır? Memur da paranın üzerini saymağa başlar.

Yolcu:

—Bunlar varıp gelme olsaydı bir fark vermiydi ki?

— Tabiî.. gidiş dönüş biletlerde tenzilât vardır..

— O zaman ne verecektük?

— 136 Kuruş..

Bunun üzerine yolcu; aldığı biletleri ileri doğru sürerek:

— Öyleyse bunları deniştir. Bana varıp gelme ver. !

Alış verişin uzadığını gören, bilet almak için bekliyen daha bir sürü halk :

— Ooof... Ne kadar eli ağır bir memurmuş.. Bu gibi yerlere eli çabuk memurlar lâzım. 10 dakikada bir bilet veremiyor.

Diye sabırsızlanmağa başlarlar..

Bunlara benzer daha ne çeşit kimseler vardır. Öyle vaziyetlere şahit oldum ki burada hepsinden bahsetmek çok uzun olur..

Şimdi sorarım size bu vaziyet karşısında gişe memuru ne yapsın? Yahut siz gişe memuru olsanız ne yaparsınız?

Rauf DURAN

Kim demiş ki hayvanlarda ana şefkati, insanlarda olduğu kadar tekâmül etmemiştir.

Köpeğe bakın, yavrusunu nasıl kucaklıyor; yavru da bu sevgiye karşı nasıl sevinç gösteriyor?..

TETKİKLER

Yeni nüfus sayımımız

Nüfus sayımlarının önemi, uzun uzadıya anlatılmağa ve isbata muhtaç bir şey değildir. Genel hayatın ihtiyaçları hakkında biraz olsun fikir sahibi bulunanlar arasında bu önemi değerlemiyecek kimse bulunamaz.

Bir ticaret evinin defter tutması, bir adamın malını, mülkünü bilmesi ne kadar tabiî ise, devletlerin varlıklarının esasını teşkil eden nüfuslarının sayısını ve terekkübünü öğrenmeleri de o kadar tabiidir. Bundan dolayı nüfusu tesbit etmek ihtiyacı en eski zamanlardanberi duyulmuş, mazbut sosyal teşekküller vücut bulunca, nüfus sayımlarına başlanmıştır. Tarih bize milâttan binlerce sene evvel Çin ve Mısırda nüfusun kaydedildiğini öğretmektedir.

Nüfus sayımları şimdi devletin en tabiî ve normal tedbirlerindendir. Az çok mazbut teşkilâtı olan bütün devletler, 5-10 senelik fasılalarla nüfuslarını baştan sayarlar ve bunun için hiç bir külfetten çekinmezler. Adedi 100 binleri ve hattâ (Hindistanla) milyonu geçen sayım memurları kullanırlar, kucak dolusu para sarfederler.

Filhakika bugün ne devlet, ne de ilim nüfus sayımları olmadan çalışamaz. Devlet en mühim ve zaruri tedbirleri için, nüfus statistiklerine muhtaçtır. Nüfusun adedi, cinsiyeti, erkek nüfusta askere alınabilecek yaştakilerin nisbeti malûm olmadan süel tertibat almak mümkün değildir.

Okur yazarların nisbeti, çocukların adedi, nüfusun ana lisanına göre inkısamı bilinmezse doğru bir kültür siyasası takip olunamaz. Nüfusun yayılış tarzı, muhtelif mıntakaların kesafeti, meslek sahiplerinin nisbeti meslekların inkisamı kesin bir tarzda tesbit edilmiş olmadan verimli ekonomik tedbirler almağa imkân yoktur.

İlim, nüfus statistiklerine belki devletten ziyade muhtaçtır. Memleket hakkında yapılacak demografik, sosyal ve ekonomik bütün ilmî araştırmalar onlara dayanır.

Devlet gücünün temeli, memleketin hayat kaynağı olan nüfusun azalma veya çoğalma yolunda gösterdiği temayülleri incelemek; sebeplerini anlatmak ve bu kaynağı beslemek için alınacak tedbirlere zemin hazırlamakla uğraşan demografi ilminin esası, nüfus sayılmalarıdır.

En önemli ekonomik meseleler, meselâ toprağın ulusu doyurmağa kâfi olup olmadığı: nüfus statistikleri olmadan araştırılamaz.

Nihayet ticaret âlemi de nüfus statistiklerine birinci derecede önem vermeğe mecburdur. Muhtelif mıntakaların umumi şartlarını, mahreç olarak ehemmiyetlerini öğrenmek için, sık sık sayım neticelerine müracaat etmek lâzımgelir. Ticaretin bir şubesi hayat sigortacılığı, nüfus statistikleri sayesinde teessüs edebilmiştir.

Kısaca, zamanımızda nüfus sayımları, genel hayatın en mübrem ve zaruri mü[illegible]eseleri halini almışlardır. Bu sayımlar tertip edilmiş olmasaydı, devletler muntazam bir idare mekanizması kuramıyacaklar, bugün kütüphaneleri dolduran ilmî eserler yazılmıyacak, ticaret âlemi de en kıymetli bir vasıtadan mahrum bulunacaktır.

Bizde saltanat zamanında hersey gibi nüfus işleri de savsanmıştı. 1297 de yapılan ve ilmî esaslara dayanmadığı için zaten noksan olan bir sayımdan sonra, nüfusumuzun tesbitine hiç kalkışılmadı. Seneler geçti; nüfusun yayışını baştan başa değiştiren harpler, muhaceretler ve türlü türlü hâdiseler oldu. Buna rağmen eski rejim nüfusumuzu yazıp varlığının temelini yoklamağa lüzum duymadı.

Cumhuriyet, gemisinin nerede olduğu ve nereye gittiğini bilmiyen bir kaptan gibi yaşıyamazdı. Tedbirlerini müsbet bilgiye ve adede istinat ettirebilmek, ilmin ve ticaret âleminin ihtiyaçlarına cevap verebilmek için kendisine has olan enerji ile nüfus davasını ele aldı.

Giriştiği ilk işlerden biri statistiklerimizi düzeltmek oldu. Belçikadan arsulusal şöhreti olan bir uzman getirildi. Çalışmasının hergün daha ziyade geliştiğini (inkişaf ettiğini) şimdi kıvançla gördüğümüz statistik Genel müdürlüğü kuruldu ve 1927 de memleketimizde metodik ilk genel nüfus sayımı yapıldı.

Bize nüfusumuzun 1927 deki durumu, yaş itibariyle inkisamı, faal ve meslek sahibi kısmı, erkek ve kadınların nisbeti ve daha bir çok noktalar hakkında ilk defa olarak kat'i bir fikir vermiş olan bu sayımın, ne güç şartlar altında ve ne kadar zorluklarla çarpışılarak yapıldığını, hariçtekiler pek değerliyemezler.

Bu işte hiç tecrübemiz yoktu. 60 - 70 bin sayım memuru ve bunları gözliyecek binlerce organı bulmak ve yetiştirmek lâzımdı. Memleket büyüktü. Halkın çoğunun mazbut ikametgâhı yoktu. Şehirlerde bazı sokaklara isim verilmemiş, evler numaralanmamıştı.

Nüfusumuz arasında göçebe olanlar, çok iptidaî tarzda barınanlar mühim bir yekûn tutuyordu. (Tahrir memurlarına mahsus talimatnamenin 9 ncu maddesinde, sayım memurlarının, çadırları, içinde insan yaşaması muhtemel bulunan kovukları ziyaret edeceklerinden bahsedilmesi bu hususta karakteristiktir.)

Ayni zamanda halk münevver ve sayımlara alışkın değildi. Sayımın manasını anlamaması ve onu kendi aleyhinde bir tedbir, meselâ yeni bir vergiye hazırlık olarak telâkki ederek yanlış beyanatta bulunması tehlikesi vardı. Bütün bu zorluklar yenildi ve sayım muvaffakıyetle başarılarak nüfusumuz hakkında çok kıymetli malûmat elde edildi.

Bu şartlar altında yapılan bir tahrir, ideal olmazdı. Nitekim neticelerin, halkın yerinde olmıyan bir vesvesesinden, yahut ihmalinden mütevellit bazı sistematik yanlışların tesiri altında kalmış olması pek muhtemeldir. Bunu, 1927 nüfus sayımı statistiklerindeki, hakikate yakın bulunmalarına ihtimal olmıyan bazı ifadelerden anlıyabiliriz.

Bir misal alalım: Statistiklere göre bizde bir yaşından küçük 351 bin erkek, 295 bin kız çocuk olup bu yaştaki erkek çocukların kızlara nisbeti 122/100 gibidir. Bütün memleketlerde doğumlarda iki cinsieytin nisbeti aşağı yukarı 106/100 nisbetinde olduğundan bizim statistiklerin bu ifadesi doğru olamaz. Anlaşılan ya kızlar erkek olarak gösterilmiş, ya hiç bildirilmemiş, yahut ta erkeklerin yaşı daha küçük beyan edilmiştir.

Bu yanlışlıklar teferruata, belki de münhasıran yaş hakkındaki ifadelere taallûk etmek ve sayımın genel kıymetini bozmakla beraber, nüfusumuzun durumunu daha kesin bir surette tesbit edebilmek için ikinci sayım yapmak lâzımdı.

Zaten nüfusun muayyen bir andaki halinin tayini ihtiyacı kâfi olmayıp hareket ve temayülünü dahi öğrenmek icabeder. Bunun için de sayımları tekrarlamaktan başka çare yoktur. Tek bir sayım, bizi bu hususta tenvir edemez. Nüfus hareketinin istikameti ancak muntazam fasılalarla sayımlar tertip ederek bunların neticelerini karşılaştırmak suretiyle öğrenilebilir.

İşte hükûmetimiz bu noktayı nazarı itibare alarak bu ayın yirmisinde ikinci bir sayım yapmağa karar vermiştir. Bu sayımın önemi birincikinden daha büyüktür. Çünkü evvelkinden daha kesin neticeler verip nüfus durumumuzu daha doğru bir surette göstereceği gibi, mukayeselerle nüfusumuzun inkişafının dahi tesbitini mümkün kılacaktır.

Sekiz senedenberi nüfusumuz ne kadar artmıştır? Kadınlar erkeklerden ge dar fazla mıdır? Nüfusun ekonomi, askerlik veludiyet bakımından en ehemmiyetli kısmı olan 20 - 45 yaşındakilerin nisbeti yükselmiş midir? Okur yazarların faal ve meslek sahibi olanların, nisbeti sekiz sene evvel, kıyasla nasıldır? Mesleklerin inkisamında bu müddet zarfında ne gibi değişiklikler olmuştur? Meselâ ziraatte çalışanlar azalıp, sanayi ile meşgul olanlar artmış mıdır?

1935 sayımı bunun gibi bir çok noktalar hakkında bizi tenvir edecek, hükûmetimizin tedbirlerinin ve zamanın Türk topluluğunda yaptığı tahavvüllerin genel bir blânçosunu çizmemize imkân verecektir.

Sayımın muvaffak olabilmesi için devletçe lâzımgelen bütün tertibat alınmıştır. Bülten, sualler ve talimatnameler çok iyi bir surette hazırlanmış, Avrupadan getirilen bir uzman bunlarda değiştirilecek bir nokta bulamamıştır. Asıl sayımda yanlıştıklara meydan vermemek için, birçok yerlerde tecrübe sayımları yapılmıştır.

Fakat bütün bu emekler, sayım memurları ödevlerini iyi yapmazlar, halk yersiz bir korku veyahut ihmal yüzünden doğru cevaplar vermezse, boşa gitmeğe mahkûmdur, Bundan dolayı bu muazzam işte en büyük mesuliyet, halkın bizzat kendisine ve bilhassa münevverlerimize düşer.

Kanuna göre nüfusumuzda okur yazar olanların hepsi sayım memurluğu yapmakla mükelleftirler. Münevverlerimiz kendilerine sayım memurluğu verildiği takdirde, bu şerefli işe dört elle sarılmalı, ve memurluk yapsınlar yapmasınlar hepsi, sayımın mahiyetini anlamıyanları bu hususta tenvir etmelidirler.

Halka anlatmak lâzımdır ki,sual varakaları, statistik idaresi tarafından işlenilir işlenilmez imha edilmektedir. Korku ve telâşa hiç bir mahal yoktur. Vesvese yüzünden yanlış cevap verenler, hem kendilerinin, hem de yurdumuzun menfaatlerine karşı hareket etmektedirler.

Yazan: *Üniversite statistik Profesörü Ömer Celâl Sarc*

HAKİKİ BİR MACERA

Dünyayı Parasız Dolaştım

No. 2

Yazan: *Seppl Poptinger*

Köy halkı beyaz bir adamın gelmiş olduğunu işitmişti

17 yaşında iken Çinde ancak bir buçuk lira ile dünya seyahatine kalkışan Seppl adlı bir Alman size bu yazısiyle, gemilerde ve tayyarelerde para vermeksizin gizlenerek 140,000 kilometrelik bir seyahati nasıl yaptığını ve dünyanın acaip köşelerini dolaşırken ne biçim belâlara çattığını anlatmaktadır.

Kaçaklar ve bedavacılar kralı Seppl Pofuger biletsiz olarak binip gizlendiği bir trans atlântikin penceresinde...

"Başüstüne kaptanım!,, dedim amma; ne yapacağımı iyice kararlaştırmıştım. Hemen tecrübe torbama başvurdum. Vapur Sent Lüis limanına varır varmaz, herkes gibi merdivenden değil, fakat kıçtaki halattan süzülerek bir kayığa atladım ve karaya adım atınca hiç bir yerde oyalanmadan, şehirden dışarıya çıktım.

Buradan Afrikanın içlerine doğru giden birçok kervan yolları vardı; rasgele birisine saptım. Meğerse bu yol Lagosa doğru gidermiş. Esir kafileleri için çok işlek bir yolmuş.

Tam iki gün hep kıtanın içine doğru yol aldım. Deniz kıyısına yakın bir yol olduğu için daha yabanilerle karşılaşmadım. Yol boyunca sık sık köylerle karşılaştım. Nitekim gidip gelmekte olan bir çok bazirgân ve tüccar kafilelerine raslıyordum.

Üçüncü gün ise köyler seyrekleşti. Gün batmağa başlarken içimi de bir korku kapladı. Geceyi gittikçe sıklaşmakta olan ormanda ve yüksek ovalarda geçirmek istemiyordum. Bir günlük yürüyüşten sonra kanter içinde ve bitkin bir halde ayaklarımı sürüyerek patıkanın az ötesinde, ormanın gölgeleri altında bir yerli köyü gördüm ve nihayet oraya vardım.

Burası çamurdan yapılmış, kaba saba kulübeli, küçücük bir köydü. Ancak kabile başkanının — sözüm yabana — sarayı çabucak göze batacak gibi idi. Çünkü bu, köyün öteki evlerinden çok daha büyük ve kapısı nakışlarla dolu idi.

Kapının önünde uzun mızraklı ve süslü kalkanlı iri yarı bir zenci duruyordu. Yanına vardım, el ve ayak işaretleriyle, başkanı görmek istediğimi anlattım. Neden sonra içeriye sokuldum, bomboş bir ülkenin ıssızlıklarında yaşıyan bu küçücük kabilenin şefine götürüldüm. Reisin beni fransızca selâmlamasına şaştım kaldım. Ben de ona ayni dille karşılık verdim. Bu yarı yabanî insanlar çok saf ve misafirsever kişilerdir. Huylarına, sularına göre gittikten sonra insan kendini bunlara yıllarca müddetle besletebilir. Fas taraflarında yerlilerle oldukça düşüp kalktığım için, nasıl davranacağımı biliyordum

Biz içerde başkanla konuşurken bütün köy halkı beyaz bir adamın gelmiş olduğunu işitmişti... Dışardaki heyecan ve konuşmaları duyuyordum.

Biz başbaşa konuşurken içeriye başkaları da birer birer gelmeğe başladı. Bunlar anlaşıldığına göre, köyün ikinci derecede elebaşılarıydı. Her gelen elini göğsünün üstüne koyduktan sonra yere bağdaş kuruyordu. Böylece başkanla benim çevremde bir yarım daire teşekkül etti. Neci olduğum, ne yapmak istediğim uzun uzadıya sorulduktan ve verdiğim karşılıklar dört beş defa tekrar edildikten sonra, başkan köyde istediğim kadar kalabileceğimi ve burada bulunduğum müddetçe kendisinin misafiri olacağımı söyledi..

Bu daveti can ve gönülden k bul ettim. Çünkü biraz istiraha şiddetli ihtiyacım vardı. Arka ç tamda taşımakta olduğum tene tütün kutuları, tahta tütün çubularından bir kaç tanesini orada elebaşılara armağan etmekle do luklarını büsbütün pekleştirdim

Heriflerin kocaman ağızlar açarak çirkin çirkin sırıtmaları zerine yüreğime serin sular ser di. Çünkü ben bunları yamy sanmıştım ve yemek tencereler de fokur fokur kaynamağı hiç özlemiyordum!

Köyde mevcudiyetim büy bir şenliğe sebep oldu ve şer hemen o gece köyün kulübeleri tasındaki meydanlıkta yapıldı

Bütün köy halkı geniş bir da biçiminde burada bağdaş kur Ve ateşte kızartılmış mısır tan riyle et parçalarını oburcasın tıştırdılar. Ben de açtım. H kaç gündür kursağıma sıcak mek girmemişti. Mısırları tatlı yerken, ne eti olduğunu bi diğim bir etten yapılmış kızart ları büyük bir iştahla gövdey dirdim.

Yemekten sonra meydand dans tutturdular Genç kızla caman bir ateşin ışıkları çevr de boyuna zıplarken türlü sesler çıkarıyorlardı Bu çı lar her halde türkü olacaktı siyah ve hemen hemen çırç olan vücutları, ateşin alevler pırıl pırıl parlıyordu.

(*Devamı v*

Şehir tiyatrosunda

Bu mevsim onbir dramla iki operet temsil edilecek

Eserlerden dördü teliftir, içlerinde Şair Necip Fazılın da bir piyesi var

Tepebaşında Şehir Tiyatrosunun kapısından içeri girdiğim zaman gözüme ilk çarpan şey büyük bir faaliyet oldu. Bir tarafta kocaman bir merdiven kurulmuş, iç kapının üstüne kocaman bir saat asılıyor. Sağda, solda artistler, işçiler, tiyatro ile alâkadar kimseler grup grup toplanmış konuşuyorlar.

Rejisör Ertuğrul Muhsin de sırtında siyah bir gömlek iki kişiyle konuşuyordu. Beni görür görmez:

— İçeride beni bekleyin, iki dakika sonra geliyorum, dedi. Saat asılmak için kurulan merdivenin altından sıyrılarak içeri girdim. Beş dakika sonra sahnede operet provası yapan Ferihanın sesini dinliyerek Ertuğrul Muhsinin odasına girdik, konuşuyoruz.

Biz konuşurken mütemadiyen içeriye tiyatronun hemen hemen her işiyle alâkadar muhtelif kimseler girip çıkıyor. Ertuğrul Muhsin, hem onlara büyük bir süratle talimat veriyor; hem de benim suallerime büyük bir nezaketle cevap vererek bu seneki tiyatro hazırlıklarını anlatıyor:

— Bu seneki repertuvarımız şimdilik 11 dram, ve iki operetten ibarettir. Yarın akşam ilk olarak W. Shakespeare'in "Ölçüye ölçü,, eserini vermek suretiyle bu seneki mevsimi açıyoruz. Bu eseri Galip Arcan türkçeye çevirdi.

"Bu sene oynıyacağımız eserlerin dördü telif diğerleri tercümedir. Telif eserler Reşat Nurinin "Hülleci", Necip Fazıl Kısakürek'in "Tohum"ı Vedat Nedim Tör'ün "Hep ya hiç,, ve Mahmut Yesari'nin "Sürtükler" idir.

"Bunlardan değerli şair Necip Fazılın eseri tevkalâde güzeldir. Reşat Nurinin yazmış olduğu eser ise daha ziyade tulûat kumpanyaları içindi. Fakat bunu o kadar beğendik, o kadar mükemmel bulduk ki biz oynamağa karar verdik.

"Tercüme eserler arasında Jeffrey Dell'in yazdığı, M. Feridunun tercüme ettiği "Geciken ceza", Ostrovski'nin yazıp gene M. Feridunun tercüme ettiği "Fırtına", M. Muhtarın Forzno'dan tercüme ettiği "Bir rüzgâr", Sidney Kingsley'in yazıp Vecihe Karamürselin tercüme ettiği "Beyaz gömlekliler", Saint - Georges de Bouhelier'in yazıp Bedrettin Tuncel'in tercüme ettiği "Bir kadının hayatı", M. Şükrünün Maeterlinck'ten tercüme etmiş olduğu "Mavi kuş,, eserleri vardır.

"Operet olarak da Ekrem Reşit ve Cemal Reşidin bu sene için hazırladıkları 'Saz - Caz", ve Afifle Adnan'ın hazırladıkları Mırnav eserleri ver.

— Bu sene dram ve operet kısımları ayrı ayrı yerlerde temsil vermiyecekler mi?

— Hayır! Geçen sene tuttuğumuz Fransız Tiyatrosunu bu sene tutmadık. Daha ekonomik olsun diye bütün temsilleri burada vereceğiz. Salı, çarşamba, perşembe ve cuma günleri dram veya komedi oynıyacağız. Cumartesi, pazar akşamlariyle pazar günü matinede de operet temsil edeceğiz. Bundan başka cumartesi günü öğlden sonra saat 3 de ve pazar günü öğleden evvel saat 10 da da çocuklara mahsus temsiller vereceğiz.

Ertuğrul Muhsin

— Çocuk temsilleri etrafında biraz malûmat verir misiniz?

— Evvelce çocuklar için yazılacak tiyatrolar hakkında bir müsabaka açmıştık. Burada birinciliği kazanacak eserin sahibine 150, ikinciye 100, üçüncüye de 75 lira vereceğimizi ilân etmiştik. Bize birçok eserler geldi. Şimdi bunları tetkik ediyoruz. Daha tetkikatımızı bitirerek birinci, ikinci, üçüncüyü tayin etmedik. Fakat çocuklar için muhakkak surette vakit kaybetmeden oyunlar vermeyi kararlaştırmış olduğumuzdan şimdilik Küçük Kemalin yazmış olduğu "Tiyatro dersi,, eserini temsil edeceğiz.

— Faust'u oynamıyacak mısınız?

— Evet, oynamağa karar vermiştik. Fakat daha henüz oynıyabilip oynıyamıyacağımızı kat'i surette kararlaştırmış değiliz.

— Bu sene Nazım Hikmetin yeni bir eseri yok mu?

— Var diyorlar. Fakat Nazım Hikmet henüz tiyatroya bir eser vermiş değildir.

— Siz Moskovada son tiyatro festivalinde bulundunuz. Orada görüp de pek beğendiğiniz, ve bizde de sahneye koymağı düşündüğünüz hiçbir eser yok mu?

— İyi ki hatırlattınız. Bu sene ki tiyatro festivalinde, Korneyçuk adında genç ve yeni bir Sovyet yazıcısının, "Doktor Plâton,, adlı bir tiyatrosu pek büyük muvaffakiyet kazandı. Bu eseri türkçeye çevirerek sahneye koymak istiyorum.,,

Üstadın odası muhtelif işler için başvuran birçok kimselerle dolmuştu. İşinin pek çok olduğu bu vakitte kendisini daha fazla rahatsız etmeyi doğru bulmıyarak yanından ayrıldım. Sahneden hâlâ Feriha Tevfiğin şarkı söyliyen sesi geliyordu. Dışarı çıktım. Saat asmak çin kurulmuş merdivenlerin altından sıyrılarak geçtim. Biri, saati asmağa uğraşanlara:

— Yahu, şu saati oraya asmayın! Gece vakti biri çalar.

Diye itiraz ediyordu.

M. Sertoğlu

SİMAYİ YARATAN RAYİHADİR

Rêve d'or

ESANS-LOSYON VE PUDRA

L.T.PIVER PARİS

Parfümöri L. T. PİVER A. Ş., İstanbul Şubesi
Şişli Ahmet Bey sokak No. 56. Telefon: 43044

Istanbul Gümrükleri Satış Komisyonu Başkanlığından:

M. K. N.	Ağırlığı K. G.	Kıymeti L. K.	Cinsi eşya
256	865	432,50	Tuzlu Bağırsak

Yukarıdaki eşya 5/10/935 G. 11 de açık artırma ile satılacaktır. İsteklilerin saat 13,5 ğa kadar yatırma ya mecbur oldukları pey akçesini gösterir makbuzla kanunen saatinde komisyona müracaat etmeleri ilân olunur. (5970)

ASİPİN KENAN

Halis ve hakiki tabletleri sıhhatinizi soğuktan ve bütün ağrılardan korur.
ismine dikkat

Doktor
Ali ismail
Haydarpaşa hastanesi bevliye mütehassısı
Urologue — Operateur
Babıâli caddesi Meserret oteli 88 numarada her gün öğleden sonra saat ikiden sekize kadar.

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

PARA BİRİKTİREN RAHAT-EDER

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu
Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.
19. cu tertip 6. cı keşide 11 1.ci Teşrindedir
Büyük İkramiye: 200.000 Liradır
Ayrıca: 30.000, 20.000, 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle beheri (50.000 lira) lık iki mükâfat vardır..

Yeni çıktı
Dün ve Yarın tercüme külliyatı: Numara 39
HAYDAR RIFAT
HERAKLİT
Eski Yunan filozoflarından
Fiyatı 25 kuruş — Dağıtma yeri VAKIT matbaası İstanbul

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Ahmet Fevzi tarafından Aksarayda büyük Langada Sepetçi sokağında 69 numaralı hanede sakin ikametgâhının meçhuliyeti anlaşılan Fatma Hikmet aleyhine açılan boşanma davasının icrayı muhakemesi için ilânen vaki tebligat üzerine mahkemeye gelmediğinden bittalep gıyabında muhakemeye başlanarak dava zabıtnamesi okunarak davacı vekili tazminatı manevi talep eylemiş ve işbu muameleden bahsile gıyap kararının on beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş ve muhakeme günü 16/10/935 çarşanba günü saat on dört buçuk tayin kılınmış olduğundan mezkûr gün ve saatte İstanbul asliye mahkemesi 6 ıncı hukuk dairesinde heyeti hakime ruzuruna gelmediği takdirde davacı vekilinin iddia eylediği vakıaları ikrar ve kabul etmiş addile gıyaben muhakemenin icra kılınacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (14988)

Topçubaşı Hacı Ali ağa vakfı Mütevelli kaymakamlığından:

Beyoğlunda Tünelbaşında Karanfil (Erkânıharp) sokağında 13 numaralı kahvehane ile 17-19 numaralı hane ve dükkân kiraya verilecektir. İstekli olanlar 7 Teşrinievvel 935 pazartesi saat on dörtte İstanbul Evkaf müdürlüğündeki encümene müracaatla yüzde 7,1/2 pey akçesi bırakarak müzayedeye iştirak etsinler.

GAYIP

İstanbul Paket gümrüğünün 16/6/934 tarihinde 11278 No. lu liste ile muameleleri yapılan eşyaya aid makbuzu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Tünel Ensiz sokak No. 17
Marko İ. Peysis

İNEK TEYZENİN MİRASI 22

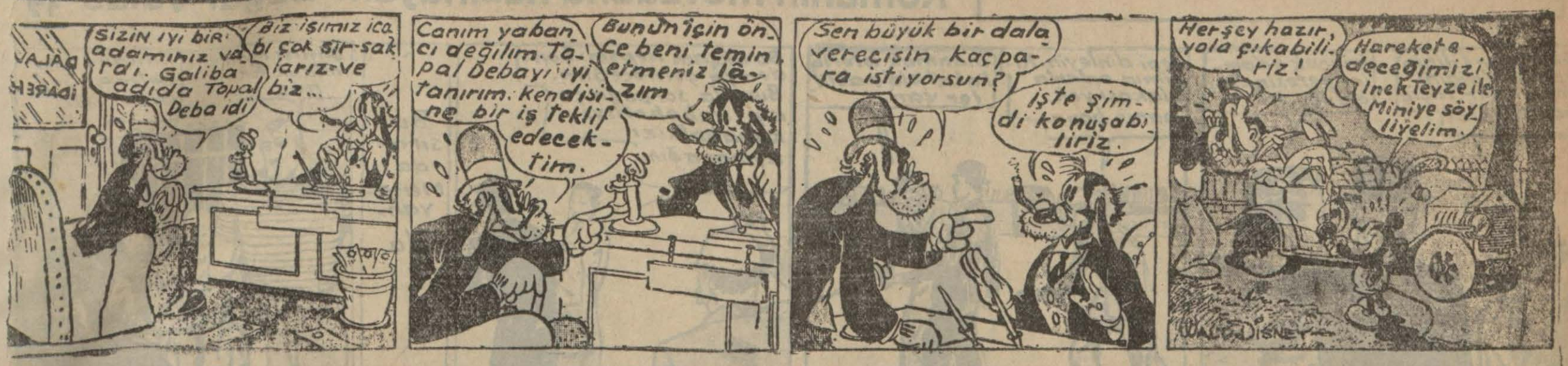

BAYANLAR:

COŞKUN

Manifatura şirketinin tasfiyesinden bir an evvel istifade ediniz. Çünkü: Tasfiye için Ticaret Odasının tayin etmiş olduğu müddet bugünlerde bitmektedir. Fevkalâde tenzilâtlı satış. Fiyatlar maktu ve satış pazarlıksızdır.

Beyoğlu İş Bankası karşısında

Hayatın neşesi Dinç olmaktır.

Hormobin

Tabletleri

Yorgun vücutları dinçleştirir

Iktıdarsızlığı ve bel gevşekliğini

giderir, yaşamak neşesini iade eder. Eczanelerde bulunur. İstanbulda fiyatı 150 kuruş. Tafsilât için Galata posta kutusu 1255

BALOYA

Dans etmek için gidersiniz

Bu; pek tabii ve pek doğrudur. Fakat.. İki dans yaptıktan sonra oturmak mecburiyetinde kalır ve artık hiç kalkmak istemezsiniz. Çünkü ayaklarınız şişmiş, ıstırap vermektedir. Nasırlarınız, sizi rahat bırakmadığından müteessir olur ve suvareniz heba olarak keyfiniz bozulur. Bütün bu ıstıraplara mahal bırakmamak için **RADİO SALTS** banyosu yapınız. Bu şifabahş tuzla yapacağınız ayak banyoları sayesinde beklediğiniz tedaviyi bulacak, sancı ve şişkinlik zail olacaktır. Bilhassa nasırlarınızı o derece yumaşatır ki tırnak ucuyla hemen kökünden söküp atabilirsiniz. Her eczanede satılır.

Her gün şahit olduğumz hadiselerden biri :

Diş hekimi
Ratip Türkoğlu
Ankara caddesi Mesarret oteli Karşısı numrara (88)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Ankara Başmüdürlüğünde yaptırılacak 3000 lira muhammen bedelli Klimatizasyon tesisatı hakkında yapılan eksiltme neticesinde fiatı haddi lâyıkde görülmediğinden eksiltme 3/10/935 tarihine müsadif Perşembe günü saat 15 e talik edilmişdir.

İsteklilerin muayyen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikde Kabataşda Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonuna müracaatları (5883)

Uşaklar, kendisini zorla kaldırdıkları zaman:

— Düşman kaçtı. Hüget sahibile köpeğinin defolmasından dolayı bir ziyafet vereyim..

Bu sözü söyliyen Lândri ayni zamanda acı bir çığlık attı ve titriyen elleriyle köpeğin geldiği zaman kendisinin üzerinde bir tavuk parçalamakta olduğu tabağı gösterdi.

Tavuk ortadan kaybolmuştu.

Pipo onu çalmıştı.

Lândri söylendiği sırada hayvan da bu son hırsızlığı tasarlıyordu.

Köpek, zengin bir müşteri için hazırlanan tavuğu aşırarak bu gece mükemmel bir yemek yedi. Geceyi dükkân kepenklerinin altında geçirdi. Ve hafifçe yağmur yağmakta olduğu için usta Lândri köpeğin cezasını çektiğini sevinçle gördü.

Pipo bir kaç gün ortadan kayboldu. Bu sırada ne yapmıştı. İki üç kere uzaktan mahzun mahzun Deviniyere bakmıştı. Öğle ve akşamları ne yemişit? Şüphesiz bazan iyi ve bazan fena.. Bir çok kasapları haraca kesmişti. Çünkü Pipo, söylediğimiz gibi, hırsız ve yalancı olduğu için, onlara gayet kurnazlıkla yaklaşmayı ve bazı iyi parçaları kapmak fırsatını ele geçirmeği gayet iyi biliyordu.

Bununla beraber Bastil mahallesinden pek uzaklara ayrılmadı.

Bir çok günler, hapishanenin kapısı önünde burnunu havaya dikerek akşama kadar oturup beklerdi.

Onu onuncu günü sabahleyin ayni yerde görüyoruz.

Zavallı Pipo zayıflamıştı. Fakat zayıflığının asıl sebebi sahibinin kayboluşundan doğan üzüntü idi. Çamura bulanmış, tüyleri biribirine karışmış, ıslanmış, bıyıkları dimdik olmuştur. Ah, doğrusunu aramak lâzımgelirse o artık sahibinin tüylerini dikkatle fırçaladığı o güzel Pipo değildi. Artık serseri, sahipsiz bir köpek olmuştu. Bu onun için yaşamanın en aşağı derecesi idi.

Pipo, gözünün ucuyla Bastilin köşesinde yükselen yüksek kuleye hazin hazin bakıyordu.

Bu bakışları ile de:

— Hay şeytan alası! İçeride ne yapıyor? demek istediği belliydi.

Birdenbire yanakları titriyerek, gözleri parlıyarak, kuyruğunu yavaş yavaş kımıldatarak doğruldu.

Bir şey görmüştü..

Yukarıda, dar pencerelerin birinde, demir parmaklıklar arasında bir yüz.

Pipo gözlerine inanamıyordu.

Zavallı, gözlerini dikerek bir adım atmadan, bu yüze bakıyordu. Yalnız kuruğunun sallanması kendisinde hasıl olan ümidi gösteriyordu.

Gözüken yüz, hemen demir parmaklığa yaklaştı. Pipo üç dört adım kadar ilerledi. Nefes aldı, gözlerini açtı. Bütün ruhiyle, bütün kuvvetiyle baktı ve emin oldu.

— Odur! diye haykırdı.

Okuyucularımız, insanlar hakkında kullanılan tabirleri bir köpek hakkında kullandığımız için kusurumuzu affetsinler. Fakat keskin bir ve sevinçli bir haylama:

— Odur!.. Odur!.. anlamına (manasına) gelmez mi?

Pipo, deli gibi öteye beriye koşarak, kuyruğunu yakalamak için arkasına dönerek, çamurlarda yuvarlanarak, sıçrıyarak, kısaca hepsini yaparak sesiçrayarak, kısaca bir köpek saadetini göstermek için ne yaparsa hepsini yaparak sevincini gösteriyordu.

Düşün ki şimdi bir çok rezaletlerden beni sefil ve alçak bir mahlûk haline koyan bu korkunç istipdattan kurtulmak lâzımgeliyor.

Alis, bu sözleri bitirdikten sonra ağlamağa başladı:

— Haydi, haydi! Çocukluğun sırası değil, yorgunsunuz, sinirleriniz kalktı. Biraz dinlenmeğe muhtaçsınız.. Azıcık dinlenince bu siyah fikirler kendiliğinden dağılır.

— Ah Loracığım. Pek büyük bir ümitsizlik duyuyorum. Eğer umduğum bazı şeyler olmazsa benim için ölmekten başka çare yoktur, dedi.

— Bu yaşta ölmek, ama tuhafsınız!.. Çabuk bu uğursuz düşünceleri bırakınız.. Yoksa sizin de papas Pani — Garola olan Markiyi taklit etmek istediğinizi sanacağım.. Bu da bir cins ölümdür.

Alaylı ve dokunaklı bir sesle vücudu ürperdi. Bir elini alnından geçirerek:

Papaz! sözünü mırıldandı.

— Merak etmeyiniz madam, itiraflarınınzı ona dinleteceğimi, günahlarınızı çıkarttacağımı vadederim.

Genç kız:

— Ne vakit? diye sordu.

— Bugün salıdır, cumartesi günü akşamına kadar.. Şimdi size bir şey soracağım. Luvr sarayına ne günü gideceksiniz?

Alis bütün vücudunun ürperdiğini hissetti.

— Sizi beklediklerini biliyorsunuz.

— Papasla cumartesi akşamı konuşabilieceğimi söylemiştiniz değil mi?

— Evet, bunu vadediyorum.

— Fekâlâ. Öyle ise ben de cumartesi günü sabahleyin Luvr sarayına gideceğim. Şimdi beni biraz yalnız bırakınız.. İstirahate çok ihtiyacım var. Bu birkaç gün heyecanlarımı yatıştırmağa kâfi gelecektir.

Bunun üezrine Lora çekildi ve Alis dö Lüks de düşünceye daldı.

* * *

Ayni günün gecesi, ışıklar sönmüş ve evde her şey sessizlik içinde uykuya dalmış iken yeşil boyalı kapı gürültüsüzce açılarak bir kadın Lâhaş sokağına çıktı. Ve hızlı, sessiz adımlarla kraliçenin konağındaki kuleye doğru gitti.

Bu kulede, iç merdiveni aydınlatan bir takım dar delikler bulunuyordu. Bunlardan en aşağıdaki adam boyunda ve demir parmaklıklı idi.

Kapıdan çıkarak bu kuleye doğru gittiğini söylediğimiz kadın, bu deliğin önünde durarak ayaklarının ucuna basıp kolunu uzattı ve içeriye katlanmış bir mektup attı.

Bundan sonra, bir cadı gibi acele geri dönerek açık bulunan kapıdan Alisin yorgunluğun tesirile derin bir uykuya daldığı eve girdi.

Bu kadın, Lora idi.

— 24 —

PİPO

Bu bölümün serlevhası bir hayvan ismi ise de bu hayvanın romanımızda büyük bir yeri vardır.

Pardayan tevkif edildiği gün Pipo sahibine karşı beslediği sevginin tesiriyle Şövalyeyi bütün kuvvetiyle müdafaa etmişti .

Bu unutulmaz kavga sırasında bazı baldırların kanaması, bazı paçaların yırtılması, hattâ bir askerin oda döşemesi izerinde boğulmuş olarak bulunması hep Piponun marifetleri idi.

HABER

Kauçuk adamlar

Romanın mevzuunu hazırlayan: Edgar Valas

17

Maliye Vekâletinden:

Eski Gümüş Mecidiye ve aksamının 1 Şubat 1936 tarihinden itibaren herhangi bir kıymetle mübadele vasıtası olarak kullanılmıyacağı ve bunun hilâfına hareket edenler hakkında da takibat yapılacağı 2257 No. lu kanun muci-bince ilân edilmiştir. Müddetin hitamına az bir zaman kalmış olmasına mebni halkımızın yedinde mevcut bulunan eski gümüş paralarının gerek vergi borçlarına tediye edilmek ve gerekse ilân olunan fiatlar üzerinden tebdil ettirilmek için Malsandıklarına müracaat etmeleri tekrar ilân olunur.

2743 (5933)

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Kışlık Tiyatrosunda
Bu akşam saat 20 de
ölçüye ölçü

Kadıköy - Gazhane

Tramvay seferlerinin işletmeye açılışı

Üsküdar — Kadıköy ve hava li[illegible] halk tramvayları T. A. Şirketinden:

Kadıköy tramvay şebekemizde inşaatı bitirilen Kadıköy — Gazhane hattı, Yüksek Nafıa Vekâletince tasdik olunan ve şimdi tatbik edilmekte olan ücret tarifelerine göre, 1 Birinciteşrin 1935 sabahından itibaren işletmeye açılacak ve bu suretle Kadıköy Altıyol — Söğütlüçeşme — Köprü — Gazhane arasında muntazam tramvay seferleri tesis edilecektir.

Pardayan mağlûp oldu. Pipo da mağlûp oldu. Köpeğiyle Şövalye birdenbire baskına uğrıyarak kendilerine saldıranların çokluğu yüzünden yenilmişlerdi.

Pipo Pardayanı sürükliyen askerlerin peşinden merdiveni indi. Bu sırada bir kaç tekme yemiş ve bir kılıç da kulağını yarmıştı.

Sokağa çıkınca, Şövalyenin konulduğu arabanın arkasından gitmeğe başladı.

Kahraman köpek başını yere uzatarak kuyruğunu sarkıtarak Bastile varınca içeriye girmek istedi.

Pipo yasağı bilmiyordu. Halbuki buranın muhafızları buna çok ehemmiyet verirlerdi. Bunun için nöbetçileredn birinin elinde bulunan mızrağın ucu zavallı hayvanın burnuna dokununca köpek geri geri çekilmeğe mecbur oldu.

Arkasından bir sürü taş attılar. O bunlara aldırmıyarak fazla uzaklaşmadı. Buna rağmen geriye döndüğü zaman kapıyı kapalı buldu.

Pipo kapının önünce acı acı uludu. Şiddietle havladı. Uluması sahibine acıdığını, hırlaması askerleri tehdit ettiğini gösteriyordu.

Bağırmasına, ulumasına ne sahibi ne de askerler tarafından cevap verilmediğini anlayınca, âdeti olduğu gibi, çarpık çarpık yürüyerek Bastilin bütün etrafını dolaşmağa başladı.

Fakat, köpek aklının anlayışiyle rastlamağı umduğu şeyi, yani sahibinin çıkabileceği bir kapı veya buna benzer bir şey bulamayınca tekrar eski yerine geldi.

Hakikaten, bir insanın bir daha çıkmamak üzere kalın duvarlarla çevrili bir zindana sokulduğunu bir köpek nasıl akıl edebilir.

Bunu ancak insanlar düşünebilirler.

Zavallı hayvan, bir kaç saatini yeis içinde geçirdi.

Nihayet kapı ile asma köprüden yirmi adım kadar uzakta oturup burnunu hayava dikerek Şövalyenin hapsedildiği bu büyük ve siyah binayı muayene etmeğe başladı.

Bazı yaramaz çocuklar onu taşladılar. Pipo şakadan bu küçüklerin oldukça kibar (!) bir aileden olduklarını anladı.

Zavallı ne yapsın, yalnız biraz daha uzağa giderek yerini değiştirdi.

Bu sırada vakit epeyce ilerlemişti. Karnı acıktı. Pipo midesinin gırıltılarına kahramanca karşı koyarak yerinden bir an bile ayrılmadı. Açlığını esnemekle gidermeğe çalıştı.

Akşam oldu.

Maksadımız, köpeğin düşündüğünü ve bir karar verdiğini iddia etmek değildir. Çünkü bunu iddia etmek insanlara karşı hürmetsizliktir.

Bir çok kimseler onun hareketlerinden bir şeyler sezerek yanına yaklaşmak istediler. Hattâ bir aanesi tasmasından tutmayı tecrübe etti. Köpek hırlıyarak dişlerini gösterdi. Binanın karanlık pencerelerinin vakit vakit baktığı görüldü. Bazan kulaklarını dikerek burnunun ucunu hafif hafif oynatıyordu. Sonra havlıyor ve hiç bir cevap alamayınca şikâyet eder gibi hafifçe uluyordu.

Pipo, düşünmek kabiliyetinden mahrumdu.

Fakat gece olunca içgüdü (sevki tabii) ile bulunduğu yerden gitmeğe karar verdi.

Bu anda:

— Belki sahibim şimdi otele dönmüştür. Sofraya oturduğu ve bana bazı parçalar attığı saat de yaklaşıyor.. diye dübünmediği ne malûm?

Her neyse, Pipo sabahleyin geldiği yolu geriye doğru takip ederek Deviniyere döndü. İçeriye girerek büyük salonu geçti. Bakışiyle etrafı araştırdıktan sonra Pardayanın odasına kadar çıktı. Burada ümitsizliği son derece de arttı. Çünkü oda kapalı ve sahibi de orada değildi.

Piponun yeisi artıkça iştahı çoğalıyordu. Hiç tereddüt etmeden ne-Lândri Greguvardan ne de başkasından korkmıyan bir mahlûk kararıyle hemen mutfağa girip burnu havada olduğu halde tam orta yerde durdu.

Şunu da söylielim ki Pipo ile Lândrinin son raslayışları hep herifin köpeğe tekme vurmasiyle neticeleniyordu.

Şimdi Piponun mutfağın ortasında durduğunu görünce Lândrinin hayretini ve köpeğin cesaretini düşününüz.

Lândri bu sırada bir tavuğu parçalamak üzere bulunuyordu. Hemen tavuğu elinden bıraktı. Yanakları hid detinden titredi ve:

— Gene geldik ha!.. Sarhoşun köpeği! diye bağırdı..

Pipo bu hakarete karşı tetiğini bozmadı. Yalnız arka ayaklarının üzerine oturarak usta Lândriye dikkatle baktı. Lândri sözüne devam etti:

— Evet, anlamağa çalışıyorsun.. Fakat pek hayvansın.. Sen evi ve mutfağı koruyan namuslu köpeklerden değilsin.. Sen terbiye ve nezaketin bu inceliklerini bilmezsin.. Ne olacak, öyle adama senin gibi köpek lâyıktı. Sahibin neydi, Bir hırsız, bir serseri, namuslu adamları pencerelerden sarkıtan bir soysuz.. Sen de onun gibi hırsız olduğun için kaç kere seni buradan öteberi çalarken yakalamıştım.

Pipo olduğu yerden kımıldanmıyordu. Fakat, dudaklarının ucları yavaş yavaş bükülerek beyaz sivri dişleri göründü ve bıyıkları titredi. Usta Lândriye bakmıyarak yalnız söylediklerini dinliyordu. Fakat, başka şeyler düşünüyor gibi idi.

Otelci sözlerini şöyle bitirdi:

— Sahibin olacak herif, zorla burada oturdukça ben de sana dostluk gösterir gibi yapıyordum. Pipo buradan! Pipo şuradan!.. Oh, güzel köpek, namuslu köpek, ne kadar sadıksın, ne kadar akıllısın, haydi Hüget, şuna güvercinin kemiklerini ver.. diye iltifat ediyordum. Fakat içimden de boyuna küfürü basıyordum. Nihayet artık her şey bitti. Görüyorsun ya, serbestim. Çünkü sahibin olacak serseri çok şükür hapse tıkıldı. Mademki o belâdan kurtuldum, seni de buradan kovuyorum! duyuyor musun? Seni kovuyorum. Haydi defol, Lüben şuradan şişi getir, yahut biraz bekle, karnına bir tekme! indireyim!

Bu sözleri söyler söylemez usta Lândri ayağa kalktı. Sağ bacağını sallıyarak fırlattı.

Ayni zamanda keskin bir havlama, arkasından bir inilti duyuldu, ve Piponun bütün kuvvetini bacaklarına vererek kaçtığı görüldü.

Halbuki boylu boyunca mutfağın taşlığına uzanan otelci kalkmak için boşuna çabalıyordu.

Usta Lândri tekmeyi isabet ettirememişti. Köpek yanına doğru sıçrayınca otelcinin ayağı boşa gitmiş ve muvazenesini kaybederek ağır vücuduyla yere yuvarlanmıştı.